

Ośrodek Pomocy Społecznej
44-200 Rybnik, ul. Żużłowa 25
tel. (032) 42-211-11, fax. (032) 42-601-21
e-mail: sekretariat@opsrybnik.pol.pl

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZA 2018 ROK

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku – jest budżetową jednostką organizacyjną Miasta Rybnika, powołaną uchwałą Miejskiej Rady Narodowej w Rybniku Nr 56/XII/90 z dnia 28 lutego 1990r w sprawie utworzenia jednostki budżetowej stopnia podstawowego o nazwie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku podporządkowanej Prezydentowi Miasta, do realizacji zadań pomocy społecznej. Podstawę działalności Ośrodka stanowi statut nadany uchwałą Rady Miasta Rybnika Nr 536/XXXVI/2017 z dnia 18 maja 2017r., a także ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (*tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 ze zm.*).

Środki finansowe na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków samorządowych budżetu Miasta, z dotacji celowych z budżetu państwa oraz z innych prawem dopuszczalnych źródeł, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone.

Obszary działań pomocy społecznej w mieście wpisują się w zakres zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej:

I. Zadania gminne i powiatowe przewidziane w ustawie o pomocy społecznej:

- przyznawanie i wypłacanie świadczeń drogą decyzji administracyjnych,
- praca socjalna,
- specjalistyczne poradnictwo,
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się,
- zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, w szczególności przez organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, dla dzieci i młodzieży, w tym placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a także tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie,
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo - wychowawczych i w rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym całodobowe placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno - wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- kwalifikowanie i kierowanie osób do placówek pomocy społecznej, zawieraniem porozumień z innymi gminami, powiatami w sprawie zasad zwrotu kosztów za pobyt w domach pomocy społecznej,
- tworzenie mieszkań chronionych,
- prowadzenie ośrodków wsparcia dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym (bezrobotnych, bezdomnych, usamodzielnianych wychowanków placówek i rodzin zastępczych oraz osób niepełnosprawnych i z zaburzeniami psychicznymi) oraz rozwijanie niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- pobudzanie społecznej aktywności, ukierunkowanej na zaspakajanie własnych potrzeb – od pomocy ku samopomocy,
- pomoc osobom mającym trudności w integracji ze środowiskiem, które otrzymały status uchodźcy,

- specjalistyczne szkolenia dla kadry pracującej z osobami z grup szczególnego ryzyka,
- analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- opracowanie i realizację programów zgodnych z celami strategii integracji i polityki społecznej, jak również wdrażanie działań i przygotowywanie projektów umożliwiających wykorzystanie środków finansowych. Funduszy Strukturalnych na zasadach współpracy i partnerstwa różnych podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w mieście.

II. Zadania powiatowe realizowane z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przy wykorzystaniu środków PFRON , a w tym dofinansowanie do:

- likwidacji barier funkcjonalnych (architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się),
- zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- kosztów działania dwóch Warsztatów Terapii Zajęciowej.

III. Zadania realizowane z ustawy o świadczeniach rodzinnych i pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem” oraz rządowego programu „Dobry start” dotyczą:

- przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych,
- przyznawania i wypłacania świadczeń osobom uprawnionym do alimentów,
- prowadzenia spraw związanych z egzekucją należności od dłużników alimentacyjnych,
- ustalania i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- prowadzenie postępowań w zakresie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, a także wydawanie w tych sprawach decyzji administracyjnych i wypłata świadczenia,
- prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia dobry start.

IV. Zadania realizowane z ustawy o dodatkach mieszkaniowych i prawo energetyczne dotyczą:

- przyznawania i wypłacania dodatków mieszkaniowych drogą decyzji administracyjnych.
- przyznawania i wypłacania dodatku energetycznego w drodze decyzji administracyjnej.

V. Zadania realizowane z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej dotyczą :

- kierowania dzieci do pieczy zastępczej,
- prowadzenia spraw dotyczących świadczeń na rzecz rodzin zastępczych (w tym w porozumieniu z innymi powiatami),
- prowadzenia spraw odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej,
- organizowania wsparcia i wypłata świadczeń osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą i inne placówki wskazane w ustawie o pomocy społecznej.
- zadań powiatu w zakresie pieczy zastępczej niezastrzeżonych dla innych podmiotów – w szczególności w związku z art. 182 ust 1 i 2,
- organizowania pracy z rodziną.

VI. Zadania realizowane z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci dotyczą:

- przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego drogą decyzji administracyjnych.

VII. Zadania realizowane z ustawy o Karcie Dużej Rodziny dotyczą:

- przyznawania Karty Dużej Rodziny członkom rodzin wielodzietnych.

VIII. Zadania realizowane z ustawy o Karcie Polaka dotyczą :

- wypłaty świadczenia pieniężnego osobie posiadającej Kartę Polaka, przeznaczonego na częściowe pokrycie kosztów zagospodarowania i bieżącego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie decyzji przyznającej to świadczenie przez wojewodę.

I. Zadania własne i zlecone gminie :

- 1. Pomoc finansowa** udzielona – 3 296 osobom/rodzinom na ogólną kwotę 6.416.752,33 zł w formie zasiłków:
  - 1/ celowych dla 1553 osób/rodzin na kwotę – 1.314.686,57 zł ¹ w tym zasiłki celowe specjalne otrzymało 521 osób/rodzin na łączną kwotę – 320.443,00 zł oraz z tytułu zdarzenia losowego otrzymała 10 rodzin na kwotę – 38.700,00 zł,
  - 2/ stałych dla 469 osób na kwotę – 2.110.293,80 zł z dotacji budżetu państwa,
  - 3/ okresowych dla 299 osób/rodzin na kwotę – 338.667,84 zł także z dotacji budżetu państwa.
- 2. Pomoc osobom bezdomnym:**
  - 1/ ze schronienia skorzystało 239 osób, (mężczyźni, kobiety oraz matki z dziećmi). Decyzje przyznające miejsce w schronisku wydane na podstawie umów zawartych z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta w Przegędzy, Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym – Oddział Terenowy w Rybniku - Niewiadom, Stowarzyszeniem Przyjaciół Człowieka „Tęcza” w Raciborzu oraz Schroniskiem im. Jana Pawła II w Rybniku.
  - 2/ od grudnia 2018r osoby bezdomne mogą korzystać z miejsc w ogrzewalni. Schronienie tam znalazło 49 osób.
- 3. Wynagrodzenia za sprawowanie opieki nad osoba całkowicie ubezwłasnowolnioną** wypłacono 6 opiekunom na łączną kwotę – 52.978,87 zł (w tym 1,5% to koszty obsługi).
- 4. W ramach ustawy o Karcie Polaka** wypłacono świadczenie pieniężne 5 osobom (3 rodziny) na kwotę – 33.000,00 zł.
- 5. Dożywianiem** objęto 3.256 osób w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na łączną kwotę 1.500.000 zł, z czego:

środki budżetu miasta to kwota - 600.000 zł
dotacja z budżetu państwa to kwota - 900.000 zł

- 1/ obiady w szkołach – 745 dzieci tj. 91.950 posiłków na kwotę – 397.651 zł,
  - 2/ obiady w przedszkolach – 398 dzieci tj. 33.879 posiłków na kwotę – 117.516 zł,
  - 3/ zasiłki na dożywianie – 1.123 rodziny tj. 1.089 świadczeń na kwotę – 984.833 zł.
- 6. Usługi opiekuńcze** w miejscu zamieszkania (zadanie zlecone do realizacji przez stowarzyszenie krajowe Polski Czerwony Krzyż (w ramach umowy) na ogólną kwotę: **973.748,90 zł**, a w tym:
    - 1/ usługami podstawowymi objęto 159 osób, wypracowano – 21.075 godz. na kwotę – 395.349,60 zł,
    - 2/ usługami pielęgnacyjnymi objęto 47 osób, wypracowano - 3.102,5 godziny na kwotę – 80.569 zł,
    - 3/ usługami specjalistycznymi (rehabilitacja) objęto 59 osób, wypracowano – 4.178,5 godzin na kwotę – 161.670,80 zł,
    - 4/ usługami specjalistycznymi dla 44 osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym 5 dzieci (zadanie zlecone), wypracowano – 11.792,5 godziny (w tym 2.403 godziny usług dla dzieci) na kwotę – 336.159,50 zł. (w tym 92.284,50 zł kosztu usług dla dzieci)
  - 7. Zlecono wykonanie 11 pogrzebów** dla osób samotnych na kwotę 26.208 zł.
  - 8. Do OPS wpłynęło 245 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny. Wydano 1.333 Karty.**
  - 9. Dodatki mieszkaniowe** – wypłacono 17 428 dodatków mieszkaniowych na ogólną kwotę – 4.198.540,67 zł, które wypłacane były do lokali w zasobach:

1/ komunalnych	-	w liczbie	9.544 dodatków na kwotę	-	2. 222.324,32 zł,
2/ spółdzielczych	-	w liczbie	6.351 dodatków na kwotę	-	1. 567.847,35 zł,
3/ wspólnot mieszkaniowych	-	w liczbie	922 dodatków na kwotę	-	205.822,96zł,

¹ Dane za okres styczeń – grudzień 2018 r.

4/ prywatnych	-	w liczbie	202 dodatków na kwotę	-	49.348,75 zł,
oraz innym	-	w liczbie	409 dodatków na kwotę	-	153.197,29 zł.

Wyplacono dla 5.612 osób / rodzin **dodatków energetycznych** na kwotę ogólną 82.236,52zł. w tym:

- 1/ dla gospodarstw prowadzonych przez osobę samotną w liczbie 2.072 na kwotę 23.418,40zł,
- 2/ dla gospodarstw 2-4 osób w liczbie 3.015 na kwotę 47.315,32 zł,
- 3/ dla gospodarstw składających się z co najmniej 5 osób w liczbie 525 na kwotę 9.890,32 zł.

Zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Rybnika wyplacono **dopłaty do opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi**. Wyplacono 624 dopłaty na kwotę 50.880 zł

10. Składki na ubezpieczenia zdrowotne:

Składki zdrowotne oplacono dla 420 osób pobierających zasiłki stałe oraz dla 14 osób bezdomnych, które objęte były indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności na łączną kwotę – 179.355,22 zł z dotacji budżetu państwa.

Wydano 111 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych osobom nie posiadającym ubezpieczenia zdrowotnego (na podstawie art.54 ustawy z dnia 27.08.2004r o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych), w tym wydano : 8 decyzji odmownych, 19 decyzji umarzających postępowanie, 8 decyzji wygaszających oraz 1 sprostowanie decyzji.

11. Pomoc instytucjonalna dla mieszkańców Rybnika:

- 1/ do domów pomocy społecznej skierowano 32 nowe osoby. Umieszczono poza Rybnikiem na podstawie decyzji kierujących do domów pomocy społecznej mieszczących się na terenie innych gmin – 37 osób, mieszkańców miasta Rybnika,
  - wydano 43 decyzje dot. odpłatności za pobyt w tych domach oraz 88 decyzji zmieniających w związku ze zmianą kosztów utrzymania mieszkańca w dps i ze zmianą dochodów osób przebywających w domach pomocy społecznej. Ponadto w ramach zawartych umów 39 rodzin ponosi część kosztów pobytu swoich krewnych w tych placówkach. Natomiast koszty gminy zamknęły się w kwocie **4.433.137,71 zł** i zostały poniesione za pobyt w domach pomocy społecznej poza miastem Rybnikiem.
- 2/ wydano :
  - 48 decyzji kierujących do MDPS w Rybniku,
  - 30 decyzji o umieszczeniu w MDPS w Rybniku
  - 51 decyzji dot. odpłatności za pobyt w MDPS oraz 90 decyzji zmieniających).
 W ramach 57 umów rodziny dopłacają do swoich krewnych przebywających w MDPS.

W roku 2018 **57 osób** skorzystało na podstawie decyzji kierujących i o odpłatności z usług **Środowiskowego Domu Samopomocy „OLIGOS”** w Rybniku, ul. Karłowicza 48, który realizuje program wspierająco - terapeutyczny dla osób z upośledzeniem umysłowym. Placówka posiada 50 miejsc.

Z usług **Środowiskowego Domu Samopomocy „COGITO NOSTER”** skorzystało **55 osób**. Jest placówką posiadającą 40 miejsc - zapewniającą pomoc i wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi i chorym psychicznie.

Z usług **Dziennego Domu „Senior +”** skorzystało **30 osób**. Placówka posiada 30 miejsc i zapewnia usługi dla seniorów w wieku 60+.

12. Odwołania od decyzji administracyjnych:

- 1/ w sprawach o skierowanie do domu pomocy społecznej zgłoszono 2 odwołania do SKO w tym:

- 1 decyzja uchylona i przekazana do ponownego rozpatrzenia,
- 1 decyzja stwierdzająca niedopuszczalność wniesienia odwołania;

2/ w sprawach świadczeń z pomocy społecznej i świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – ogółem złożono 9 odwołań od decyzji do SKO w Katowicach, a w tym:

- 3 decyzje uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia,
- 1 decyzję uchylono w całości, a postępowanie umorzono,
- 1 decyzję uchylono i SKO wydało nowe rozstrzygnięcie,
- 1 decyzję uchylono i SKO przyznało pomoc,
- w przypadku 1 decyzji stwierdzono uchybienie terminu do wniesienia odwołania,
- w ramach samokontroli po złożeniu przez strony odwołania OPS wydał 2 nowe decyzje;

3/ w sprawach dodatków mieszkaniowych – ogółem złożono 6 odwołań do SKO w Katowicach, a w tym:

- 5 decyzji utrzymano w mocy,
- w sprawie jednej decyzji brak rozstrzygnięcia z SKO.

13. Pomoc środowiskowa realizuje szerokie spektrum działań mających na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, poprzez pracowników socjalnych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc i wsparcie osobom i rodzinom zapewniają pracownicy socjalni zatrudnieni w 5 Punktach Terenowych rozmieszczonych w dzielnicach Miasta Rybnika, Zespole ds. Bezdomności, asystenci rodziny Zespołu Asysty Rodzinnej i Zespół Grupowej Metody Pracy Socjalnej.

W roku 2018 wsparciem objęto ogółem - **3240 rodzin (6863 osoby w tych rodzinach)**. Na przestrzeni roku przyjęto **6951 wniosków o pomoc**. W porównaniu z rokiem ubiegłym nastąpił nieznaczny spadek liczby środowisk objętych wsparciem o 77 (tj. ok. 2,3% mniej); sytuacja taka ma miejsce kolejny rok z rzędu. Prawdopodobnie jest to skutek funkcjonującego Programu Rodzina 500+, jak również notowanego spadku bezrobocia.

Ze wsparcia materialnego skorzystały **2158 rodzin (4782 osoby w rodzinach)**, tj. o 140 rodzin mniej, niż w 2017 roku (spadek o ok. 6,1%). Ze wsparcia wyłącznie w formie pracy socjalnej skorzystało **1081 rodzin z liczbą 2056 osób w rodzinach** (wzrost o 62 rodziny w porównaniu z rokiem ubiegłym).

Tabela przedstawia rodziny objęte pomocą na podstawie decyzji administracyjnych oraz objęte pracą socjalną /liczby w kolumnach nie sumują się, w rodzinie może równocześnie wystąpić kilka problemów/

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej rodzin	Liczba rodzin objętych pomocą		
	na podst. decyzji administracyjnej	w postaci pracy socjalnej	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	1414	186	3293
Sieroctwo	-	-	-
Bezdomność	309	147	465
Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	225	45	703
Bezrobocie	889	134	2432
Niepełnosprawność	990	313	2296
Długotrwała lub ciężka choroba	975	237	1998
Bezradność w sprawach opiekuńczo - .wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa	1041	168	3090
Przemoc w rodzinie	19	12	118
Alkoholizm	317	92	656
Narkomania	33	18	57
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu ZK	40	6	67
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówkę opiekuńczo wychowawczą	1	1	1
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	-	-	-
Zdarzenie losowe	10	-	17
Sytuacja kryzysowa	16	-	42
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	-	-	-

Ogółem: liczba rodzin – 3240; liczba osób w rodzinach – 6863

Liczba osób i rodzin korzystających wyłącznie ze wsparcia w formie pracy socjalnej stanowi ok. 1/3 liczby korzystających z pomocy klientów Ośrodka. Wskaźnik ten jest zjawiskiem korzystnym, świadczącym o stale zwiększającej się ofercie wsparcia pozamaterialnego oferowanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku i współpracujące z nim jednostki.

Pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny prowadzono w 329 rodzinach. Kontrakt socjalny nadal jest narzędziem nie w pełni wykorzystywanym w pracy socjalnej, podobnie jak w roku 2017 zawarty został zaledwie w co 10-tej rodzinie.

W 2018 roku z systemu pomocy społecznej, m.in. w wyniku prowadzonej pracy socjalnej odeszło 477 środowisk, (tj. o 52 rodziny mniej niż w poprzednim), w których było 939 osób, a w tym 146 rodzin z dziećmi (533 osoby w rodzinach).

Główne przyczyny odejścia z systemu pomocy społecznej obrazuje poniższe zestawienie

L.p.	Przyczyny odejścia	Liczba rodzin – ogółem		w tym liczba rodzin z dziećmi		
		l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. rodzin	l. osób w rodzinach	l. dzieci do 18 r. ż.
1.	Przewycięzanie trudnej sytuacji w rodzinie	126	235	52	186	90
	w tym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej	100	234	44	163	79
2.	Podjęcie aktywności zawodowej	98	249	53	196	96
	w tym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej	80	196	39	148	71
3.	Uzyskanie świadczeń emerytalno-rentowych	35	40	1	2	1
	w tym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej	24	27	-	-	-
4.	Umieszczenie/pobyt w DPS lub ZOL	52	61	-	-	-
	w tym w wyniku prowadzonej pracy socjalnej	47	49	-	-	-
5.	Zmiana miejsca zamieszkania- poza Rybnik	46	77	12	40	22
6.	Zgony	92	125	4	16	7
7.	Rezygnacja lub odmowa współpracy	34	63	7	30	14
8.	Inne przyczyny	43	88	12	46	27
	Ogółem *	477	939	146	533	269

* liczby z poz. 1-8 nie muszą się sumować

W porównaniu z poprzednimi latami spada liczba rodzin korzystających z pomocy z uwagi na czynnik ubóstwa, bezrobocia i niepełnosprawności, natomiast wzrosła liczba rodzin korzystających z pomocy z tytułu potrzeby ochrony macierzyństwa, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Praca socjalna prowadzona w rodzinach dotyczyła głównie wsparcia w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezrobocia i uzależnień.

Obszary pracy socjalnej

1. Bezrobotni - w ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Rybniku Ośrodek Pomocy Społecznej poza działaniami w kierunku aktywizacji zawodowej klientów (motywowanie, monitorowanie kontaktów z PUP, współdziałanie z doradcą zawodowym, kontrakty socjalne)

wskazuje osoby do wykonywania prac społecznie użytecznych. Skierowania otrzymało 154 osoby, pracę w ramach PSU podjęły 134 osoby.

O osoby wskazane przez OPS do wykonywania prac społecznie użytecznych

2018	Wskazania do PUP	Skierowanie do wykonania PSU	Odmowa wykonania PSU	Rezygnacje zakładu pracy
Styczeń	397	-	-	-
Luty	395	32	-	-
Marzec	408	43	2	-
Kwiecień	249	24	5	-
Maj	220	9	-	-
Czerwiec	212	6	-	-
Lipiec	208	6	-	-
Sierpień	202	10	-	-
Wrzesień	192	8	3	-
Październik	196	10	7	-
Listopad	208	4	1	-
Grudzień	212	2	2	-
Ogółem	-	154	20	-

W porównaniu z rokiem 2017 znacznie spadła liczba osób kierowanych do PSU, oraz liczba osób, które odmówiły wykonywania tych prac, tracąc tym samym status osoby bezrobotnej w PUP. Mniejsza liczba osób proponowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych wiąże się z ogólnym spadkiem bezrobocia. Poza tym nasi klienci z problemem bezrobocia i nie tylko mogli uczestniczyć w licznych projektach aktywizujących zawodowo, realizowanych przez stowarzyszenia i instytucje z rejonu całego województwa.

2. Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi - działania podejmowane przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny skierowane do rodzin przeżywających problemy opiekuńczo - wychowawcze wynikają zarówno z realizacji ustawy o pomocy społecznej, jak i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ich celem jest wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i eliminowanie zaniedbań.

Od roku 2015, w którym został powołany Zespół Asysty Rodzinnej, w pracy z rodziną wykorzystywane jest wsparcie asystentów rodziny. W sytuacjach zagrożenia dobra małoletnich podejmowane są działania w porozumieniu z sądem rodzinnym, policją, kuratorami, pedagogami szkolnymi, służbą zdrowia, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii, placówkami wsparcia dziennego.

W sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia bądź zdrowia dzieci - są one zabezpieczane poza środowiskiem rodzinnym.

Do zadań pracowników socjalnych, poza pracą prowadzoną bezpośrednio w środowisku rodzinnym, należy m.in.:

- opiniowanie sytuacji rodziny ubiegającej się o wsparcie asystenta rodziny
- opiniowanie, sprawozdawanie, informowanie o sytuacji rodzin na potrzeby Sądu, Prokuratury, innych jednostek z obszaru pomocy społecznej – łącznie w 711 rodzinach,
- uczestniczenie w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego - odbyły się 75 spotkań z udziałem pracowników socjalnych,

- uczestniczenie w zespołach ds. oceny wychowanków pozostających w pieczy zastępczej (osobiście bądź poprzez informacje pisemne – dla 202 rodzin)
- sporządzanie opinii o kandydatach na rodziny zastępcze – w 23 rodzinach,
- sporządzanie informacji o rodzinie ubiegającej się o pomoc fundacji i organizacji pozarządowych – dla 24 rodzin,
- kierowanie do grup wsparcia – ogółem skierowano 168 osób,
- uczestniczenie w akcjach wspierających rodzinę – wypoczynek letni dzieci, paczki, artykuły szkolne (min. „Szlachetna paczka”, PGE-Energia Ciepła SA)
- weryfikacja zasadności przyznania i właściwego sposobu wydatkowania środków z Programu 500+ w 20 rodzinach,
- udział w realizacji projektów wspierających rodziny, współpraca z organizacjami działającymi na rzecz rodziny, z pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, służbą zdrowia.

Zespół Asysty Rodzinnej zatrudniał 9 asystentów rodziny, spośród których 8 zatrudnionych było w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”, 2 asystentów realizowało zadania w projekcie Klubu Integracji Społecznej „SR-2”. Zadania asystentów to m.in. wspieranie rodzin z problemami opiekuńczymi w rozwiązywaniu tych problemów, w oparciu o opracowany wspólnie z rodziną plan pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych rodziny i jej otoczenia oraz instytucji wspierających rodzinę. Każdy z asystentów współpracował jednocześnie z 12 – 15 rodzinami. Ogółem wsparciem asystentów Zespołu objętych zostało 175 rodzin, w których wychowywało się 337 dzieci. Szczegółowe dane przedstawiające sytuację rodzin korzystających ze wsparcia asystentów rodziny przedstawiono w Dziale VIII. Projekty realizowane w 2018r.

Potrzeby rodzin biologicznych starających się o odzyskanie pełnej opieki nad dziećmi pozostającymi w pieczy zastępczej na rok 2019r.

Lp.	Potrzeby	Liczba rodzin	L. osób w rodzinach	L. dzieci pozostających w pieczy
1.	Poradnictwo specjalistyczne	43	150	78
2.	Wsparcie asystenta rodziny	59	213	113
3.	Wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej	2	6	2
4.	Terapia i Mediacje	45	179	92
5.	Grupy wsparcia	43	155	86

Potrzeby rodzin z dziećmi wynikające z trudności opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dziecka poza rodziną na rok 2019r.

Lp.	Potrzeby	Liczba rodzin	L. osób w rodzinach	L. dzieci pozostających w pieczy
1.	Poradnictwo specjalistyczne	125	430	27
2.	Wsparcie asystenta rodziny	136	455	36
3.	Wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej	7	24	3
4.	Terapia i Mediacje	68	286	23
5.	Usługi :	18	53	5
	w tym opiekuńcze	13	55	5
	specjalistyczne	13	53	5
6.	Placówki wsparcia dziennego	35	166	11
7.	Grupy wsparcia	73	295	19

Należy podkreślić, że w roku 2018 zadanie wynikające z ustawy z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „**Za życiem**”, szczególnie wynikające z art. 9 w/w ustawy pracownicy Zespołu koordynowali działania w zakresie kompleksowego wsparcia rodzin z dziećmi, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Tym rodzajem pomocy w minionym roku objęto **35** rodzin, dla których każdorazowo opracowano indywidualny katalog wsparcia. W pracy z tymi rodzinami asystenci części pomagali poprzez towarzyszenie podczas wizyt i szpitalach i przychodniach, umawianie specjalistycznych wizyt i konsultacji, organizowanie dostępu do sprzętu medycznego rehabilitacyjnego – zgodnie z możliwościami, jakie w tym zakresie przewiduje w/w ustawa.

Dzięki zaangażowaniu i profesjonalnemu podejściu asystentów do realizowania zadań z ustawy „Za życiem” w 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku we współpracy z PUP zatrudniał w ramach prac społecznie użytecznych osoby bezrobotne, które pracowały na rzecz **5** rodzin w wymiarze 10 godz. tygodniowo.

Ponadto **3** rodziny skorzystały z opieki wychnieniowej, a **12** – ze specjalistycznego sprzętu medycznego. Asystenci udzielali rodzinom pomocy w zakresie uzyskania informacji jakie są możliwości skorzystania z :

- pomocy fundacji - **19** rodzin;
- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych (bez wsparcia PFRON - skorzystało **8** rodzin;
- rehabilitacji ruchowej – **13** rodzin;
- wczesnego wspomaganie – **16** rodzin.

We współpracy z Działem Świadczeń Rodzinnych asystenci kontaktowali się z każdą z **17** rodzin, która w minionym roku skorzystała z jednorazowego świadczenia pieniężnego „Za życiem”. Podczas spotkań przekazano informacje i dane kontaktowe pomocne w uzyskaniu wsparcia zgodnie z kompetencjami ZAR w tym zakresie.

3. Osoby starsze i niepełnosprawne – wsparcie jakie udzielane jest osobom i rodzinom, które ze względu na wiek lub stan zdrowia nie są w stanie samodzielnie zabezpieczyć potrzeb socjalno – bytowych ukierunkowane jest na działania umożliwiające funkcjonowanie w środowisku, przy wsparciu najbliższej rodziny, usług opiekuńczych, rehabilitacji, środowiskowych domów samopomocy, organizacji pozarządowych, a w przypadku niemożności pozostania w środowisku (miejscu zamieszkania) – umieszczenie w domu pomocy, dziennym domu pomocy lub zakładzie opiekuńczo – leczniczym. Z uwagi na starzenie się populacji konieczność zapewnienia wsparcia tej grupie wydaje się być zadaniem wymagającym szczególnej uwagi.

Tab. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia środowiskowego.

Wsparcie środowiskowe dla rodzin (placówki)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób korzystających ze wsparcia	Praca socjalna		
				ogółem	wyłącznie	na wnioszek sądu
1. Cogito Noster	48	90	48	48	6	-
2. Oligos	54	152	54	54	14	-
3. WTZ I ul. Kościuszki	3	10	3	3	1	-
4. WTZ II ul. Barbary	2	3	2	2	1	-
5. Senior - Wigor	29	36	29	29	13	-

Pracownicy socjalni ponadto monitorowali sytuację 20 osób używających w warunkach domowych sprzętu zasilanego energią elektryczną, a także 16 osób starszych i samotnych, których funkcjonowanie w środowisku mogło być zagrożone w okresie zimowym. Na bieżąco monitorowana jest sytuacja osób już korzystających z usług opiekuńczych oraz kompletowana dokumentacja w celu objęcia usługami nowych klientów.

W ramach realizowanego na terenie Miasta Rybnika projektu „Bezpiecznie we własnym domu” przez EBI Association z Jastrzębia Zdroju - 25 osób starszych bądź niepełnosprawnych korzystają z usług teleopieki. Ponadto 8 osób objętych zostało usługami teleopieki połączonymi z usługami opiekuńczymi w ramach projektu Stowarzyszenia „Pomocna Dłoń” z Bytomia. Osoby starsze i niepełnosprawne objęte są również działaniami Zespołu Grupowej Metody Pracy Socjalnej.

Na potrzeby Działu Świadczeń Rodzinnych przeprowadzono 131 wywiadów weryfikujących okoliczności przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna. Przeprowadzono 203 postępowania celu wydania decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej u osób tego prawa pozbawionych, większość tych wywiadów przeprowadzona była w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Rybniku, również dla osób spoza Rybnika. Rozdano również kilkaset „Kopert życia”.

4. Osoby bezdomne – w roku 2018 wsparciem objęto **511 osób bezdomnych z 456 rodzin** 141 rodzin (146 osób) skorzystało wyłącznie z pracy socjalnej). Pracownicy socjalni Zespołu ds. Bezdomności przyjęli ogółem 1248 wniosków i protokołów, (w tym wniosków – 853, protokoły – 395). Pomoc na podstawie decyzji administracyjnej otrzymały - 292 rodziny (z liczba 325 osób w rodzinie).

Na podstawie umów zawartych przez OPS skierowania do schronisk otrzymało:

- 1/ 97 mężczyzn do Schroniska Św. Brata Alberta w Przegędzy,
- 2/ 107 mężczyzn do Schroniska im. Jana Pawła II w Rybniku,
- 3/ 67 mężczyzn, 31 kobiety wraz z 6 dziećmi do schroniska „Dom Nadziei” ChSD w Niewiadomiu
- 4/ 8 kobiet z 5 dziećmi – do Schroniska Centrum Matki z Dzieckiem „Maja” w Raciborzu,
- 5/ ze schroniska „Przytulisko dla Kobiet i Dzieci” Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku korzystały 117 osób (70 kobiet i 47 dzieci).

Pracownicy Zespołu obsługiwali **2 mieszkania chronione dla mężczyzn**, w których przebywało **12 osób**, oraz **2 mieszkania dla kobiet**, w których przebywało **13 kobiet i 8 dzieci**.

Osoby bezdomne otrzymały również pomoc w formie zasiłków celowych, okresowych, bonów żywnościowych oraz zasiłków stałych. Osoby bezdomne korzystały z pomocy w formie ubrania, środków czystości, pieczywa wydawanej przez Rybnicki Oddział PCK oraz **74 rodziny (85 osób w tych rodzinach) z pomocy żywnościowej FEAD**. Osoby bezdomne korzystały również z gorącego posiłku wydawanego przez Ochronkę Parafialną przy Parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rybniku. Dzięki współpracy ze studiem fotograficznym „KA” 24 osoby wyrobiły zdjęcia do dowodu osobistego, 56 osobom w ramach poradnictwa udzielono pomocy i wsparcia w siedzibie Zespołu.

W 2018 r. wytypowano 123 osoby do podjęcia prac społecznie – użytecznych. Prace społecznie - użyteczne **wykonywało 25 osób**.

Zjawisko jakie nasila się na przestrzeni kilku lat, to wzrost liczby środowisk uzależnionych od środków odurzających – **36 osób**, od alkoholu - **186 osób**. W przeważającej liczbie klientami są mężczyźni w młodym wieku Na terapię skierowano 91 osób, regularnie w terapii brało udział **36 osób**.

Przyczyną bezdomności u większości rodzin było uzależnienie od środków odurzających oraz nadużywanie alkoholu, rozpad więzi rodzinnych, konflikty w rodzinie, brak możliwości powrotu do rodziny oraz brak zatrudnienia i stałego źródła dochodu.

W 2018 r. :

- 148 osób złożyło wniosek o przydział lokalu z zasobów gminy Rybnik, 10 rodzin otrzymało mieszkanie,
- 65 środowisk się usamodzielniało, w tym : 48 w efekcie pracy socjalnej,

- 20 osób podjęło zatrudnienie,
- 14 osób zmarło,
- 9 osób otrzymało miejsce w DPS/ZOL,
- 28 rodzin zmieniło miejsce zamieszkania,
- 5 rodzin odmówiło współpracy,
- zawarto 202 kontrakty socjalne oraz kontynuowano realizację 170 kontraktów z roku 2017, z czego : 57 kontraktów zrealizowano pozytywnie, 230 kontraktów jest w trakcie realizacji, oraz 17 indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności – zakończono pozytywnie, 85 kontraktów zostało zerwanych.

Pracownicy zespołu udzielali pomocy osobom bezdomnym przebywającym w altankach, pustostanach, piwnicach itp. na terenie całej gminy jak również przeprowadzali wywiady i prowadzili pracę socjalną w Schronisku „Dom Nadziei, w Niewiadomiu, w Schronisku Św. Brata Alberta w Przegędzy, w Schronisku „Przytulisko dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi” prowadzonym przez OIKiP, Stowarzyszenie im. Św. Jana Pawła II od grudnia 2018r prowadzi ogrzewalnię dla osób bezdomnych, natomiast od stycznia 2019r uruchomi schronisko z usługami opiekuńczymi.

Pracownicy socjalni w związku z dużą liczbą osób bezdomnych uzależnionych od alkoholu i środków odurzających podejmowali działania motywujące te osoby do podjęcia terapii odwykowej. Współpracowali z OIK , Poradnią Uzależnień, Poradnią Zdrowia Psychicznego - skierowano 38 osób, leczenie podjęło 20 osób. Pracownicy monitorowali przebieg leczenia , częstotliwość spotkań oraz przeprowadzali rozmowy z pracownikami tych ośrodków.

Zespół ds. Bezdomności na co dzień współpracuje z PUP w Rybniku, SM jak i Policją oraz PCK . Współpracę można określić jako dobrą , na uwagę zasługują działania wspólnie podejmowane z SM i KMP. W okresie zimowym pracownik socjalny wraz z pracownikami SM i KMP dokonywał objazdu miejsc gdzie przebywały osoby bezdomne tj. altanki działkowe , baraki , opuszczone budynki, dworce. W okresie zimowym 2018 r. pracownicy stale **monitorowali 92 miejsca, gdzie przebywały łącznie 72 osoby.**

Z doświadczenia nabytego w pracy z osobami bezdomnymi wynika, iż najlepszą drogą do usamodzielnienia tej grupy będą kompleksowe i zintegrowane działania aktywizujące w sferze społecznej i zawodowej oraz ścisła współpraca z instytucjami, co w rezultacie pozwoli tym osobom usamodzielnić się i wyjść z systemu pomocy społecznej.

5. Wsparcie kierowane do ogółu klientów OPS - w ramach pracy socjalnej, której adresatami są klienci Ośrodka niezależnie od rodzaju problemu pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej :

- uczestniczyli w 45 spotkaniach w ZGM, mających na celu umożliwienie klientom odpracowanie zadłużeń czynszowych,
- sporządzali wnioski o wgląd w sytuację osób i rodzin – do Sądu i Prokuratury (85 zgłoszenia), Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (18 zgłoszeń), Zespołu ds. Przemocy (27 zgłoszeń), Zespołu Psychiatrii Środowiskowej (19 zgłoszeń),
- sporządzali wywiady w celu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej klientom pozbawionym tytułu do ubezpieczenia – dla 203 osób,
- zorganizowali Wieczerzę Wigilijną dla osób samotnych lub bezdomnych, w której udział wzięło 75 osób. Osoby te otrzymały również paczki żywnościowe.

Z **bezpłatnej pomocy żywnościowej FEAD** z programu POPŻ z żywności wydawanej poprzez PCK oraz Caritas w ramach Podprogramu 2017/2018 pracownicy socjalni wydali **skierowania dla 4017 osób** (3076 dla korzystających z PCK, 941 – dla korzystających w Caritas) Osoby zainteresowane

mogły ponadto uczestniczyć w warsztatach (kulinarnych, ekonomicznych, racjonalnego żywienia) skierowanych do odbiorców pomocy żywnościowej.

W 2018r w związku z weryfikacją zasadności przyznania środków z Programu Rodzina 500 plus oraz monitorowaniem właściwego wykorzystania tych środków – przeprowadzono 20 takich postępowań. Ogółem **651 rodzin (2553 osoby w tych rodzinach)** pobierających świadczenie 500 plus korzysta jednocześnie ze świadczeń pomocy społecznej.

6. Zespół Grupowej Metody Pracy Socjalnej

Oferta Zespołu skierowana jest do ogółu mieszkańców miasta Rybnika, obejmuje zarówno udział w grupach wsparcia, warsztatach, spotkaniach w klubach, dla osób zainteresowanych nie będących klientami Ośrodka Pomocy Społecznej uczestnictwo w wydarzeniach z dziedziny kultury, panelach, spotkaniach.

Dotychczas przygotowano i zrealizowano programy:

- 1/ „Funkcjonalna Rodzina” dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi:
  - program podstawowy: 3 grupy, 33 spotkania, 18 uczestników,
  - program rozszerzony - 1 grupa, 6 spotkań, 4 uczestników.
- 2/ Grupa wsparcia dla opiekunów osób zależnych – 1 grupa, 8 spotkań dla 10 uczestników;
- 3/ Grupa wsparcia dla osób niepełnosprawnych – 1 grupa, 6 spotkań, 3 uczestników,
- 4/ Grupa wsparcia dla seniorów (z Senior Wigor) od lipca – 1 grupa, 5 spotkań dla 18 uczestników;
- 5/ Klub Aktywnego Seniora – 1 grupa, 11 spotkań, 8 uczestników;
- 6/ „Srebrny Klub” (funkcjonuje od czerwca) – 1 grupa, 8 spotkań, 10 uczestników,
- 7/ Klub MOCARZ – 1 grupa, 15 spotkań, 7 uczestników;
- 8/ Klub Niepełnosprawni – 1 grupa, 11 spotkań, 12 uczestników.
- 9/ Warsztaty grupowa dla rodzin z dziećmi – 1 grupa, 8 spotkań, 10 uczestników.

Ponadto w dniu 20 marca 2018 odbyło się spotkanie dla wszystkich chętnych uczestników grup wsparcia pn. **„Refleksja nad tradycją i wartościami rodzinnego świętowania”**. W spotkaniu uczestniczyło 18 osób. Gościem zaproszonym był ks. Krzysztof Muras.

W dniu 24 maja 2018r zorganizowano konferencję **„Na pomoc rodzinie 2018”** - cykliczne wydarzenie objęte honorowym patronatem Prezydenta Miasta Rybnika o zasięgu regionalnym, w którym uczestniczyło 70 osób. Konferencja odbyła się w Industrialnym Centrum Kultury w Rybniku - Niewiadomiu. Wydarzenie zostało zgłoszone do **Programu obchodów XI Metropolitalnego Święta Rodziny 2018**.

W dniu 28 grudnia 2018r zorganizowano **„Halo Rybnik!”** wernisaż dorobku artystycznego Pana Adama Ochojskiego. W imprezie uczestniczyło ponad 30 osób. W dniu 12 września 2017r. zorganizowano **wspólne warsztaty międzypokoleniowe** w Dziennym Domu Seniora „Senior Wigor”, które współorganizowali Seniorzy naszego Klubu wraz z uczestnikami grup wsparcia i wolontariuszami – w imprezie łącznie uczestniczyło ponad 40 osób z czterech pokoleń mieszkańców Rybnika.

W dniu 28 grudnia 2018r. zorganizowano **„Wspólne kolędowanie”**, tradycyjne coroczne spotkanie uczestników grup wsparcia wraz ze swoimi rodzinami. W imprezie brało udział ponad 31 osób.

W ciągu całego roku pracownik Zespołu brał udział we wszystkich etapach przygotowania projektu innowacyjnego dot. opracowania nowej usługi skierowanej do opiekunów niesamodzielnych seniorów pn. **„Pakiet opieki wytchnieniowej”**.

Uwagi końcowe - w swojej strukturze Dział Pomocy Środowiskowej zawiera 5 Punktów Terenowych rozmieszczonych w dzielnicach Miasta, Zespół ds. Bezdomności, Zespół Asysty Rodzinnej,

Zespół Grupowej Metody Pracy Socjalnej. Lokalizacja i wyposażenie Punktów i Zespołów w większości przypadków spełnia oczekiwania i potrzeby zarówno klientów, jak i zatrudnionych tam pracowników, z wyjątkiem Punktów Terenowych nr 3 i 4 oraz Zespołu ds. Bezdomności, które nie spełniają standardów dotyczących barier architektonicznych, ponadto lokalizacja PT 4 znajduje się poza obszarem jego działania, co utrudnia dostępność do usług Ośrodka klientom, jak i utrudnia pracownikom dotarcie do klientów.

14. Przemoc – podstawowym obszarem podejmowanych działań przez pracowników Zespołu ds. Przemocy jest świadczenie pracy socjalnej w ramach procedury „Niebieskie Karty”, wspieranie rodzin dotkniętych przemocą, koordynowanie działań grup roboczych powołanych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku.

Do Zespołu wpłynęło 597 zgłoszeń w 392 rodzinach. Najwięcej procedur prowadzono w rodzinach zamieszkałych na terenie dzielnic: Boguszowice Osiedle (67), a następnie dzielnic: Maroko-Nowiny (49), Niedobczyce (36), Chwałowice (29) i Paruszowiec - Piaski (27).

Działania podejmowane w ramach Zespołu ds. Przemocy w 2018 roku		I półrocze	Cały rok
Liczba rodzin objętych pomocą w związku z podejrzeniem przemocy		265	392
Liczba zgłoszeń w związku z podejrzeniem przemocy		371	597
w tym:	w związkach formalnych i nieformalnych	230	248
	dorosłych wobec niepełnoletnich dzieci	78	118
	wobec innych osób (np. rodziców dorosłego rodzeństwa)	74	111

Psychologowie Zespołu przeprowadził 43 sesje terapeutyczne dla 6 osób będących w stałej terapii oraz 22 konsultacje dla osób zgłoszonych przez pracowników socjalnych zespołu. Łącznie działaniami tymi objęto 21 członków rodzin dotkniętych przemocą.

W rodzinach, w których nie prowadzono procedury „Niebieskie Karty”, pracownicy zespołu realizowali pracę socjalną skupioną wsparciu i pomocy prawnej. Kolejnymi obszarami aktywności pracowników zespołu były rodziny, w których występowały niewłaściwe postawy wychowawcze lub niewłaściwa opieka nad osobami starszymi i chorymi.

Zasadniczą częścią działalności Zespołu ds. Przemocy jest od kilku lat realizacja procedury „Niebieskie Karty”, a przede wszystkim koordynowanie działań grup roboczych, organizowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku i prowadzenie pracy socjalnej w rodzinach objętych procedurą i koordynowanie przebiegu procedury.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty”

Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty”				I półrocze 2018 r.	II półrocze 2018r.	Cały 2018r.		
Ilość formularzy „Niebieska Karta”, które <u>wpłynęły</u> do ZI/ilość rodzin				304/236	213/168	461/338		
w tym z:	Ilość formularzy „Niebieska Karta” <u>przeniesionych</u> z innego okresu statystycznego			z 2017 r. 102/85	z I poł. 2018 58/55	z roku 2017 102/85		
	Ilość formularzy „Niebieska Karta” <u>sporządzonych w 2018 roku</u>			202/165	157/126	359/271		
	w tym z:	Ilość formularzy „Niebieska Karta” <u>sporządzonych</u> przez instytucje działające na terenie Miasta Rybnika			200	154	354	
		w tym z:	<i>Policji</i>			134	98	232
			<i>Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku</i>			38	35	73
			<i>Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii w Rybniku</i>			12	6	18
			<i>placówek oświatowych</i>			12	13	25
			<i>placówek służby zdrowia</i>			1	-	1
			<i>Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rybniku</i>			3	2	5
	Ilość formularzy „Niebieska Karta”, które <u>wpłynęły</u> do ZI z instytucji spoza Miasta Rybnika.			2	3	5		
Ilość spotkań grup roboczych w ramach „ Niebieskiej Karty – C ”				200	137	337		
Ilość spotkań grup roboczych w ramach „ Niebieskiej Karty – D ”				175	122	297		
Ilość procedur <u>zamkniętych</u>								
ogółem:	ilość procedur			224	156	380		
	liczba rodzin			175	138	297		
w tym:	z powodu <u>ustania przemocy</u>							
	ilość procedur			189	139	328		
	liczba rodzin			165	126	274		
w tym:	z <u>braku zasadności prowadzenia działań</u>							
	ilość procedur			35	17	52		
	liczba rodzin			29	14	42		
Ilość procedur <u>przeniesionych</u> na kolejny okres statystyczny								
w tym:	ilość procedur			58	54	54		
	liczba rodzin			55	45	45		
Ilość <u>wniosek do innych instytucji</u> ogółem				204	115	319		
w tym do:	prokuratury			33	22	55		
	sądu rejonowego			58	35	93		
	MKRPA			110	54	164		
	Zespół Psychiatrii Środowiskowej „Cogito Noster”			3	4	7		
<u>Czas trwania procedury</u> NK wyrażony w miesiącach:								
najdłuższy czas trwania procedury NK				13	10	13		
najkrótszy czas trwania procedury NK				2	2	2		
przeciętny czas trwania procedury NK				4	4	4		
<u>Liczba członków grup roboczych</u>								
największa liczba członków grupy roboczej				7	8	8		
najmniejsza liczba członków grupy roboczej				2	2	2		
przeciętna liczba członków grupy roboczej				4	4	4		

Działania pracowników Zespołu ds. Przemocy prowadzone w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku.

Działania podejmowane w ramach ZI w 2018 roku		I półrocze 2018r.	II półrocze 2018r.	Rok 2018		
Ilość posiedzeń ZI		3	2	5		
Ilość harmonogramowych spotkań grup roboczych		18	18	36		
Ilość utworzonych grup roboczych		186	152	434+96 z 2017		
Liczba członków grup roboczych (wg składu GR w poszczególnych procedurach)		987	765	1653		
Liczba osób uczestniczących w spotkaniach grup roboczych (wg list obecności)		368	328	696		
w tym:	funkcjonariusze policji	67	68	135		
	pracownicy socjalni Zespołu ds. Przemocy - koordynatorzy	36	38	74		
	pracownicy socjalni punktów terenowych OPS	53	46	99		
	asystenci rodziny	16	15	31		
	przedstawiciele szkół i przedszkoli	136	87	223		
	przedstawiciele PPP	4	6	10		
	przedstawiciele OIKiP	17	16	33		
	przedstawiciele ORPZ	7	4	11		
	przedstawiciele WTZ	1	1	2		
	przedstawiciele POW	1	3	4		
	przedstawiciele MKRPA	12	18	30		
	przedstawiciele służby zdrowia	-	-	-		
	inne podmioty	-	-	-		
	kuratorzy sądowi	18	26	44		
	w tym:	rodzinni	14	24	38	
		w tym:	zawodowi	13	22	35
			społeczni	1	2	3
karni		4	2	6		
w tym:		zawodowi	4	2	6	
	społeczni	-	-	-		

Zadania na rok 2019 :

- praca socjalna i wsparcie psychologiczne osób doświadczających przemocy,
- realizacja zadań wynikających z procedury „Niebieskie Karty”,
- koordynowanie działań grup roboczych powołanych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku,
- organizowanie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Rybniku.

II. Zadania powiatowe – Piecza Zastępcza

Do podstawowych zadań Pieczy Zastępczej, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy kierowanie dzieci do pieczy zastępczej, prowadzenie spraw dotyczących świadczeń na rzecz rodzin zastępczych (w tym w porozumieniu z innymi powiatami), prowadzenie spraw odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej a także organizowanie wsparcia i wypłata świadczeń osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą i inne placówki wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

Dzieci w pieczy zastępczej

W 2018 roku w pieczy zastępczej przebywało 466* dzieci pochodzących z Rybnika:

- 1/ w rodzinnej pieczy zastępczej - **350**,
- 2/ w instytucjonalnej pieczy zastępczej – **141**

* 2 przebywało w instytucjonalnej a następnie w rodzinnej pieczy zastępczej, 4 dzieci przebywało najpierw w rodzinnej pieczy zastępczej a następnie w instytucjonalnej pieczy zastępczej; 1 dziecko przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej,

następnie w rodzinnej pieczy zastępczej, po czym powróciło do placówki; 15 dzieci zmieniło instytucjonalną pieczę zastępczą na terenie Rybnika (przeniesienia z placówki typu interwencyjnego do placówki typu socjalizacyjnego); 1 dziecko przebywało w 2018 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Rybnika i poza Rybnikiem; 2 dzieci zmieniło rodzinną pieczę zastępczą na terenie Rybnika – wobec powyższego podane wartości nie sumują się.

Na terenie miasta Rybnika w pieczy zastępczej przebywało 445 dzieci, z czego w:

- 1/ rodzinnej pieczy zastępczej - **341** dzieci (w tym **38** dzieci pochodzących spoza terenu Rybnika) *,
- 2/ instytucjonalnej pieczy zastępczej -**129** dzieci (w tym **15** dzieci pochodzących spoza terenu Rybnika) **.

* Wliczono 33 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych zamieszkujących poza Miastem Rybnikiem, wobec których zadania związane z ich funkcjonowaniem przejęło Miasto Rybnik na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi starostami, w myśl art. 54 ust. 3c.

** 1 dziecko przebywało w instytucjonalnej pieczy poza miastem i następnie przeniesiono do instytucjonalnej na terenie miasta.

Na terenie miasta Rybnika w pieczy zastępczej umieszczonych zostało **100** dzieci, z czego w:

- 1/ rodzinnej pieczy zastępczej - **58** dzieci (w tym **4** dzieci pochodzących spoza terenu Rybnika),
- 2/ instytucjonalnej pieczy zastępczej - **42** dzieci (w tym **8** dzieci pochodzących spoza terenu Rybnika).

Poza miastem Rybnikiem w pieczy zastępczej przebywało 74 dzieci pochodzących z naszego miasta:

- 1/ rodzinna piecza zastępcza - **47***,
- 2/ instytucjonalna piecza zastępcza - **27**.

*Nie wliczono 33 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych zamieszkujących poza Miastem Rybnikiem, wobec których zadania związane z ich funkcjonowaniem przejęło Miasto Rybnik na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi starostami, w myśl art. 54 ust. 3c.

Poza miastem Rybnikiem w pieczy zastępczej umieszczono 3 dzieci pochodzących z naszego miasta:

- 1/ rodzinna piecza zastępcza - **2**,
- 2/ instytucjonalna piecza zastępcza - **1**.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie zrealizowano 1 postanowienia wobec 1 dziecka (odbiór małoletniego Sąd zlecił kuratorowi zawodowemu).

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej wspierają rodzinę w przekazaniu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej i rodziny zastępczej, organizują transport dziecka i jego opiekunów do placówki lub Ośrodka Rodzinnej Pieczy Zastępczej, gdzie następuje przekazanie dziecka rodzinie zastępczej bądź prowadzącym rodzinny dom dziecka.

Z powiatami, na terenie których w placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywają rybnickie dzieci zawarte zostały porozumienia na pokrycie kosztów ich utrzymania. W związku z tym na pokrycie kosztów utrzymania małoletnich w placówkach Miasto Rybnik wydało - **1 501 156,93 zł**.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w 2018 roku (na terenie Rybnika oraz poza miastem)				
Piecznia Zastępcza		ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika	dzieci spoza Rybnika
1. Rodzinna piecznia zastępcza		388	350	38
w tym:	Rodziny zastępcze spokrewnione	145	130	15
	Rodziny zastępcze niezawodowe	73	58	15
	Rodziny zastępcze zawodowe	28	28	-
	Pogotowia Rodzinne	36	34	2
	Rodzinne Domy Dziecka	59	53	6
	Rodziny zastępcze poza Rybnikiem	47	47*	--
2. Instytucjonalna piecznia zastępcza		156	141	15
	POW Przysań	40	38	2
	POW Mieszkanie nr 1	13	13	-
	POW Mieszkanie nr 2	15	14	1
	POW Mieszkanie nr 3	13	13	-
	Dom Dziecka	48	36	12
	Placówki opiek-wych poza Rybnikiem	27	27	-
3. Wszystkie dzieci		519**	466**	53

*Nie wliczono 33 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych zawodowych zamieszkujących poza Miastem Rybnikiem, wobec których zadania związane z ich funkcjonowaniem przejęło Miasto Rybnik na podstawie porozumień zawartych z poszczególnymi starostami, w myśl art. 54 ust. 3c.

** ogólna liczba dzieci oraz liczba dzieci z Rybnika z wierszy 1. Rodzinna piecznia zastępcza i 2. Instytucjonalna piecznia zastępcza nie sumują się ponieważ:

- 2 przebywało w instytucjonalnej a następnie w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 4 dzieci przebywało najpierw w rodzinnej pieczy zastępczej a następnie w instytucjonalne pieczy zastępczej;
- 1 dziecko przebywało w instytucjonalnej pieczy zastępczej, następnie w rodzinnej pieczy zastępczej, po czym powróciło do placówki;
- 15 dzieci zmieniło instytucjonalną pieczę zastępczą na terenie Rybnika (przeniesienia z placówki typu interwencyjnego do placówki typu socjalizacyjnego);
- 1 dziecko przebywało w 2018 roku w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie Rybnika i poza Rybnikiem;
- 2 dzieci zmieniło rodzinną pieczę zastępczą na terenie Rybnika.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2018 roku				
Piecznia Zastępcza		ogólna liczba dzieci	dzieci z Rybnika	dzieci spoza Rybnika
1. Rodzinna Piecznia Zastępcza		60	56	4
w tym:	Rodziny zastępcze spokrewnione	13	10	3
	Rodziny zastępcze niezawodowe	17	17	-
	Rodziny zastępcze zawodowe	9	9	-
	Pogotowia Rodzinne	14	13	1
	Rodzinne Domy Dziecka	5	5	-
	Rodziny zastępcze poza Rybnikiem	2	2	--
2. Instytucjonalna piecznia zastępcza		71	63	8
	POW Przysań	34	32	2
	POW Mieszkanie nr 1	3	3	-
	POW Mieszkanie nr 2	6	6	-
	POW Mieszkanie nr 3	13	13	-
	Dom Dziecka	14	8	6
	Placówki opiek-wych poza Rybnikiem	1	1	--
3. Wszystkie dzieci		103*	91*	12

* ogólna liczba dzieci umieszczonych oraz liczba dzieci z Rybnika z wierszy 1. Rodzinna piecznia zastępcza i 2. Instytucjonalna piecznia zastępcza nie sumują się ponieważ:

- 2 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej, a następnie rodzinnej pieczy zastępczej;
- 12 dzieci zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej typu interwencyjnego, a następnie przeniesionych do placówki typu socjalizacyjnego;
- 1 dziecko umieszczone w instytucjonalnej pieczy poza Rybnikiem przeniesione do placówki w Rybniku;
- 12 dzieci przeniesione z DD do nowopowstałego Mieszkania nr 3;
- 1 dziecko przeniesione z socjalizacji na interwencję.

Rodzinna piecza zastępcza

W Rybniku funkcjonowało w 2018 roku łącznie **186** rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

Rodzinna piecza zastępcza	Liczba	Uwagi
Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka ogółem	185	-
spokrewnione rodziny zastępcze	116	-
niezawodowe rodziny zastępcze	48	-
zawodowe rodziny zastępcze	7	1 rodzina przekształcona w RDD
zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	6	w tym 3 posiadające umowy z Rybnikiem a zamieszkałe poza terenem miasta
Rodzinne domy dziecka	8	w tym 2 posiadające umowę z Rybnikiem a zamieszkałe poza terenem miasta, z 1 RDD rozwiązano umowę

W 2018 roku został zawiany 1 nowy rodzinny dom dziecka (przekształcenie z zawodowej rodziny zastępczej) a z 1 rodzinnym domem dziecka rozwiązano umowę (przekształcenie w rodzinę zastępczą niezawodową).

W związku z realizacją zadań pieczy zastępczej podpisano 8 umów z osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, z czego z 4 osobami do pomocy w rodzinach zastępczych zawodowych, 3 w rodzinnych domach dziecka i 1 rodzinach zastępczych niezawodowych.

Świadczenia dla rodzin zastępczych i odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

Koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych - 3.812.574,31 zł, w tym na :
wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych i osób do pomocy - **871.614,36 zł**.

Miasto Rybnik ponosiło wydatki na pokrycie kosztów utrzymania dla **47** dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów, na łączną kwotę w wysokości - **637.928,79 zł**.

W ramach Programu 500+ finansowanego z budżetu państwa, dodatek wychowawczy do świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dzieci (do 18 roku życia) w rodzinnej pieczy zastępczej wypłacono na rzecz **295** dzieci, a poniesione koszty wraz z kosztami obsługi wyniosły **1.421.587,80 zł**.

W ramach rządowego programu „Dobry start”, OPS realizował wypłaty świadczeń dobry start na rzecz dzieci oraz osób pełnoletnich przebywających w pieczy zastępczej, oraz osób usamodzielnianych po opuszczeniu pieczy zastępczej. Świadczenie dobry start wypłacono na rzecz **258** dzieci/osób, wobec **10** dzieci/osób wydano odmowy przyznania świadczenia i wobec **1** dziecka świadczenie uznano za nienależnie pobrane; poniesione koszty wraz z kosztami obsługi wyniosły **80.050,00 zł**.

Dział Pieczy Zastępczej wydał **1108** decyzji, w tym:

- 353 dotyczących dodatku wychowawczego,
- 470 dotyczących świadczeń na rzecz utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 138 dotyczących jednorazowych świadczeń na rzecz dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 147 dotyczących środków finansowych na utrzymanie lokalu, w których pełniona jest piecza zastępcza.

Miasto Rybnik w roku sprawozdawczym poniosło również wydatki na utrzymanie 4 dzieci w Zakładzie Lecznico-Opiekuńczym w wysokości **149.255,57 zł**.

Ponadto wszczęto wobec **129** osób postępowania administracyjne w sprawie ustalenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej. W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych w 2018 roku wydano **238** decyzji, w tym:

- 172 decyzji odstępujących od ustalania opłaty,
- 29 decyzji ustalających odpłatność osób zobowiązanych,
- 37 innych.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej występował z powództwem alimentacyjnym na rzecz 33 dzieci.

Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym

Z pomocy w usamodzielnieniu skorzystało **112** osób, a w tym:

- 1/ 63** pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę w wysokości - **306.720 zł**, z czego na :
  - a/ kontynuowanie nauki w wysokości - **247.039 zł** - dla 61 wychowanków
  - b/ usamodzielnienie w wysokości - **47.219 zł** - dla 9 wychowanków
  - c/ zagospodarowanie w wysokości - **12.462 zł** - dla 9 wychowanków.

- 2/ 42** pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę w wysokości - **174.312 zł**, a w tym na :
  - a/ kontynuowanie nauki w wysokości - **141.245 zł** - dla 35 wychowanków
  - b/ usamodzielnienie w wysokości - **25.259 zł** - dla 5 wychowanków
  - c/ zagospodarowanie w wysokości - **7.808 zł** - dla 5 wychowanków
  - d/ pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych – **0 zł** – dla 0 wychowanków

- 3/ 7** pełnoletnich wychowanków domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowych ośrodków wychowawczych skorzystało z pomocy pieniężnej na łączną kwotę - **22.741 zł**, a w tym na :
  - a/ kontynuowanie nauki w wysokości - **20.158 zł**, - dla 6 wychowanków,
  - b/ usamodzielnienie w wysokości - **0 zł**, - dla 0 wychowanków,
  - c/ zagospodarowanie w wysokości - **2.583 zł** - dla 1 wychowanków.

Z wszystkimi usamodzielnianymi wychowankami prowadzona była praca socjalna, dla **25** z nich pracownik socjalny prowadzący usamodzielnienia był opiekunem usamodzielnienia.

W Rybniku funkcjonują **3 mieszkania chronione dla usamodzielnianych wychowanków placówek**, z których korzystało **9** wychowanków placówek oraz rodzin zastępczych. **10** innych wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, otrzymało mieszkanie z zasobów Miasta Rybnika.

Pozostałe zadania z zakresu pieczy zastępczej

Zadania z zakresu pieczy zastępczej wykonywano we współpracy z sądem opiekuńczym oraz z Ośrodkiem Rodzinnej Pieczy Zastępczej (w zakresie kierowania dzieci do pieczy zastępczej oraz sprawowania nadzoru nad realizacją umów z zawodowymi rodzinami zastępczymi i rodzinami pomocowymi).

Na zlecenie sądu opiekuńczego przygotowywano 1 opinię o kandydatach na rodziny zastępcze. Przeprowadzono kontrolę w **4** rodzinach zastępczych zawodowych – przeprowadzona kontrola nie wykazała nieprawidłowości w pełnieniu zadania opieki i wychowania powierzonych dzieci.

Ponadto zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej prowadzony jest **Rejestr Rodzin Zastępczych** (niezawodowych i zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka), a jego wypisy przekazane są do Sądu Rejonowego w Rybniku.

Dział Pieczy Zastępczej przygotowuje wydawanie **zezwoleń na prowadzenie placówek wsparcia dziennego**, które z upoważnienia Prezydenta Miasta Rybnika wydaje Dyrektor OPS, w roku objętym sprawozdaniem wydano **1 zezwolenie**.

Zestawienie potrzeb zgodnie z art. 182 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zgodnie z Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej zabezpieczone zostały w budżecie środki na założenie **2 rodzin zastępczych zawodowych**, w tym **1 pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego** oraz **jednego rodzinnego domu dziecka**.

Konieczne jest pozyskanie kolejnych rodzin zastępczych zawodowych albowiem w rodzinach zastępczych zawodowych, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego **przebywa więcej niż troje dzieci**.

III. Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zasiłek dla opiekuna, świadczenia wychowawcze, świadczenia z ustawy „Za życiem” oraz programu „Dobry Start”:

Planowany budżet Działu Świadczeń Rodzinnych w omawianym okresie na realizację zadań stanowił kwotę w wysokości – **118.038.880 zł.**, w całości pokrywany z budżetu państwa. Wydatki zamknęły się na poziomie kwoty w wysokości - **114.732.436 zł.**

Poniesiono wydatki z tytułu :

1. **Wyплаты świadczeń rodzinnych** na kwotę **29.177.989 zł.**, wydając w tym zakresie **11.232** decyzje, a w tym na :
  1. zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – **9.708.137 zł.**
  2. świadczenia opiekuńcze – **13.811.515 zł.**
  3. jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka – **1.031.000 zł.**
  4. jednorazową zapomogę ze środków gminy - **0 zł.**
  5. świadczenie rodzicielskie – **4.627.337 zł.**
2. Opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - **1.466.752 zł.**
3. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców - **130.732 zł.**
4. Wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych - **budżet państwa** - **828.558 zł.**
5. Wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych – **budżet gminy** - **0 zł.**
6. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń - **159.417 zł.**
7. **Wyплаты świadczeń z funduszu alimentacyjnego** na kwotę **5.170.000 zł.**, wydając w tym zakresie **1.130** decyzji.
8. Wydatki na obsługę funduszu alimentacyjnego - **budżet państwa** - **154.684 zł.**
9. Wydatki na obsługę funduszu alimentacyjnego - **budżet gminy** - **0 zł.**
10. Zwroty nienależnie pobranego funduszu - **46.477 zł.**
11. Zwroty przez dłużników alimentacyjnych - **1.803.438 zł.**, z czego w gminie Rybnik pozostało **374.406 zł.**
12. **Wyплаты zasiłku dla opiekuna** na kwotę **330.650 zł.**
13. Opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe - **42.604 zł.**
14. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne świadczeniobiorców - **4.226 zł.**
15. Wydatki na obsługę zasiłku dla opiekuna - **budżet państwa** - **11.152 zł.**
16. Wydatki na obsługę zasiłków dla opiekuna - **budżet gminy** - **0 zł.**
17. **Wyплаты świadczeń wychowawczych (500+)** na kwotę **71.442.463 zł.**, wydając w tym zakresie **11.003** decyzje.
18. Wydatki na obsługę świadczeń wychowawczych – **budżet państwa** – **1.117.500 zł.**
19. Zwroty nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych – **277.710 zł.**
20. **Wyплаты świadczeń z ustawy „Za życiem”** na kwotę **68.000 zł.**
21. Wydatki na obsługę ustawy „Za życiem”- **budżet państwa** – **2.966 zł.**
22. **Wyплаты świadczeń z programu „Dobry Start”** na kwotę **4.625.550 zł.**, wydając w tym zakresie **15.957** rozstrzygnięć.
23. Wydatki na obsługę programu „Dobry Start” – **budżet państwa** – **158.610 zł.**

IV. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

W roku 2018 wysokość środków PFRON na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej wyniosła **2 417 590,00zł**. Na podstawie art. 48 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018r., poz. 511 ze zm.), Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych przekazuje środki samorządom powiatowym na realizację określonych zadań z zakresu zatrudniania i rehabilitacji zawodowej oraz rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych według algorytmu.

Z kolei w myśl art. 35a ust. 3 Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Rada Miasta Rybnika w formie uchwały określa zadania, na które przeznaczają przedmiotowe środki (Uchwała nr 720/XLVI/2018 z dnia 22 marca 2018r.).

Zarządzeniem nr 233/2018 Prezydenta Miasta Rybnika z dnia 23.03.2018r. na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej przyznano kwotę **2 308 791,00zł**, natomiast na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej przyznano kwotę **110 000,00zł**. Ostatecznie Powiatowy Urząd Pracy w Rybniku wykorzystał kwotę **55 202,00zł**. Niewykorzystaną kwotę w wysokości **54 798,00zł** przesunięto na realizację przez OPS zadań z zakresu rehabilitacji społecznej.

Otrzymano również dodatkowe środki z PFRON w wysokości **54 001,00zł**. Ostatecznie na realizację zadań z rehabilitacji społecznej przeznaczono środki w wysokości **2 417 590,00zł**. Podział kwoty na poszczególne zadania obrazuje poniższa tabela.

Tab. 1. Wydatkowanie środków w roku 2018 z podziałem na rodzaje realizowanych zadań

Zadanie	Plan na rok wg realizowanych zadań w zł.	Wnioski złożone	Kwota wnioskowana w zł.	Ilość wniosków zrealizowanych/ w tym dzieci	Ogółem środki wydatkowane w zł.
Zaopatr. ortopedyczne	-	1 095	591 902,84	975/139	542 353,60
Sprzęt rehabilitacyjny	-	21	46 737,78	19/5	24 017,40
Razem : OR , SR	566 371,00	1 116	638 640,62	994/144	566 371,00
Turnusy rehabilitacyjne	146 509,00	259	-	87/9	146 509,00
Bariery techniczne	-	34	130 753,00	32/2	76 553,04
Bariery w komunikow. się	-	12	31 074,29	8/0	13 741,10
Bariery architektoniczne	-	29	378 855,00	13/0	103 905,66
Razem bariery funkcjonalne	194 200,00	75	540 682,29	53/2	194 199,80
Sport, kultura, rekreacja	4 000,00	1	12 000,00	1	4 000,00
WTZ	1 493 640,00	2	1 493 640,00	2	1 493 640,00
Zadania zlecane z art.36	12 870,00	1	12 870,00	1	12 870,00
razem	2 417 590,00	1 454	2 697 832,91	1 138	2 471 589,80

Wysokość środków, którymi dysponował powiat nie pozwoliła na pozytywne rozpatrzenie wszystkich uzasadnionych merytorycznie wniosków w ramach poszczególnych zadań.

W roku 2018 ogłoszono konkurs na realizację zadania w oparciu o art. 36 Ustawy dot. zlecenia zadań fundacjom i organizacjom pozarządowym. Do tuł. Ośrodka wpłynął 1 wniosek z Organizacji

pozarządowej **Stowarzyszenia „Oligos” w Rybniku ul. Karłowicza 48**, który rozpatrzono pozytywnie. W ramach zawartej umowy zorganizowano usługi asystenckie dla 15 osób z niepełnosprawnością z terenu Miasta Rybnika.

Z powodu braku zainteresowania ze strony potencjalnych wnioskodawców nie realizowano zadania: usługi tłumacza języka migowego.

W prowadzonej przez Dział Dofinansowań ze Środków PFRON **Bazie Danych Osób Niepełnosprawnych**, na koniec 2018 roku zarejestrowanych było **7 273** osób, z czego **3 939** kobiet i **3 334** mężczyzn, w tym **505** dzieci i młodzieży do 19 roku życia.

Informacje z bazy wykorzystywane były zarówno przez pracowników działu jak również pracowników innych działów tu. Ośrodka w celu np.: weryfikacji informacji o klientach na prośbę sądów, Policji, kuratorów, fundacji, itd. Dane służyły również jako dopełnienie informacji przy pisaniu przez pracowników tu. Ośrodka projektów.

W roku 2018 Ośrodek ponownie realizował wspólnie CRiR Bushido w Rybniku „**Program wsparcia dla niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Rybnika w dostępie do rehabilitacji na lata 2016-2018**”. W ramach programu przyjęto 90 wniosków, natomiast skierowano do rehabilitacji 80 osób.

V. Zamówienia Publiczne

W ramach realizacji ustawy Prawo zamówień publicznych zgodnie z art. 39 zostały przeprowadzone następujące postępowania przetargowe:

- 1) Sukcesywny zakup wraz z dostawą zastępczych środków płatniczych zwanych popularnie bonami dla podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku. Wartość umowy na okres od 18 maja 2018r do 17 maja 2019r - **300 000,00 zł netto/brutto**,
- 2) Prace modernizacyjno-adaptacyjne pomieszczeń budynku przy ul. Raciborskiej 20 w Rybniku **Wartość umowy 479 084,06 zł brutto**.

Ponadto w oparciu o art. 138 ustawy Prawo zamówień publicznych przeprowadzono niżej wymienione postępowania na usługi społeczne :

- 1) Wykonywanie usług specjalistycznych świadczonych na rzecz osób dorosłych i dzieci oraz wykonywanie usług specjalistycznych świadczonych na dzieci z zaburzeniami psychicznymi (w tym także autyzm) na okres od września do grudnia 2018r. **Wartość udzielonego zamówienia: 98. 921,50 zł netto/brutto**.
- 2) Wykonywanie usług opiekuńczych, tzw. podstawowych, pielęgnacyjnych oraz specjalistycznych świadczonych na rzecz osób dorosłych i dzieci (w tym rehabilitacja) nie dotyczy osób z zaburzeniami psychicznymi, na okres od listopada do grudnia 2018r **Wartość udzielonego zamówienia: 98.570,00 zł netto/brutto**.
- 3) Wykonywanie usług opiekuńczych, tzw. podstawowych, pielęgnacyjnych, specjalistycznych oraz specjalistycznych świadczonych na rzecz osób dorosłych i dzieci z zaburzeniami psychicznymi na rok 2019. Postępowanie zostało podzielone na dwa zadania.
Zadanie nr 1 - wartość udzielonego zamówienia: **649 184,00 zł netto/brutto**.
Zadanie nr 2 - wartość udzielonego zamówienia: **262 189,95 zł netto/brutto**.

Dodatkowo Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie art. 25 ust. 1, 4 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, oraz art. 11 ust. 1 pkt. 2 i ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ogłosił otwarte konkursy ofert dla zadań o nazwie:

- 1) Zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem w schronisku (w tym z usługami opiekuńczymi) dla osób bezdomnych z terenu miasta Rybnika” na rok 2019. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania publicznego wyniosła łącznie: **1 624 250,00 zł**, (zawarto 6 umów).
- 2) Pozyskiwanie i dystrybucja artykułów żywnościowych pochodzących ze sklepów wielkopowierzchniowych – na okres IV kwartału 2018r. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania publicznego wyniosła łącznie: **13.755,00 zł** – wobec braku ofert konkurs unieważniono.

Ponadto na podstawie art. 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Ośrodek przeprowadził kontrolę i ocenę realizacji zadania oraz w związku z art. 18 ww. ustawy - weryfikacji sprawozdania i rozliczenia dotacji przekazanej przez Miasto Rybnik na finansowanie realizacji zadań publicznych o nazwie:

- 1) Prowadzenie Dziennego Domu „Senior – Wigor” w Rybniku, przy ul. Stanisława Konarskiego 49” – za rok 2017, 2018.
- 2) Zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem dla osób bezdomnych z terenu miasta Rybnika” – za rok 2015, 2016 i 2017.

W 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej zawarł umowy użyczenia na lokale przy:

- ul. J.F. Białych 7 z przeznaczeniem na potrzeby archiwum (09.01 – 31.01.2021).
- ul. J.F. Białych 7 (I i II piętro) z przeznaczeniem na pomieszczenia biurowe Punktu Terenowego nr 4 oraz Zespołu ds. Bezdomności (09.01 – 30.06.2018).
- ul. Elizy Orzeszkowej 17 z przeznaczeniem na prowadzenie „Klubu Seniora” (01.02.2018 – 31.12.2021).
- ul. J.F. Białych 7 (01.07.2018 – 30.06.2021) z przeznaczeniem na pomieszczenia biurowe Punktu Terenowego nr 4 oraz Zespołu ds. Bezdomności, jak również pomieszczeń zlokalizowanych w Rybniku, przy ul. Św. Antoniego 11/6 z przeznaczeniem na mieszkanie chronione (od 01.07.2018 na czas nieoznaczony).
- ul. Zebrzydowskiej 30 z przeznaczeniem na prowadzenie grupowej metody pracy socjalnej (01.07.2018 – 30.06.2021).
- ul. Barbary 22 z przeznaczeniem na punkt dystrybucji żywności pozyskanej ze sklepów wielobranżowych (01.08.2018 – 31.12.2020),
- ul. Barbary 22 przeznaczeniem na pomieszczenia biurowe Zespołu Asysty Rodzinnej (01.08.2018 – 31.12.2020),
- ul. Barbary 22 z przeznaczeniem na pomieszczenia Punktu Terenowego nr 3 (01.08.2018 – 31.12.2020).
- ul. Zebrzydowskiej 30 z przeznaczeniem na Punkt Aktywności Społecznej (06.12.2018 - 30.11.2021)
- ul. Raciborskiej 20 z przeznaczeniem na pomieszczenia biurowe Działu Świadczeń Rodzinnych (06.12.2018 - 30.11.2021), oraz umowę użyczenia sali kameralnej w TZR w celu przeprowadzenia naboru wniosków do świadczenia „Dobry start” (na okres sierpień – wrzesień 2018).

Dział Administracyjny nadzorował również wykonywanie prac społecznie użytecznych. Prace te były wykonywane w okresie od lutego 2018r. do grudnia 2018r. przez osoby skierowane przez Powiatowy Urząd Pracy. Prace te w Ośrodku Pomocy Społecznej świadczyły łącznie 3 osoby.

VI. Stan zatrudnienia i wykorzystania etatów na dzień 31.12.2018 rok

Wyszczególnienie	Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku Dział - 852		
	Rozdział – 85219 Pomoc społeczna	Rozdział – 85504 Zespół Asysty Rodzinnej	Rozdział – 85501 i 85502 Dział Świadczeń Rodzinnych
Planowany stan etatów na 31.12.2018	124,50	8,00	30,50
Stan zatrudnienia w etatach na dzień 31.12.2018	130,50	8,00	32,50
Zatrudnienie w ramach umów na czas zastępstwa w związku z długotrwałym zwolnieniem lekarskim	<u>Dział Pomocy Środowiskowej</u> 7,00 etatów (7 osób) – zastępstwo na stanowisku: - pracownik socjalny: 6,00 - urzędniczym 1,00 <u>Dział Pieczy Zastępczej</u> 1,00 etatów (1 osoba) – zastępstwo na stanowisku: - urzędniczym 1,00 <u>RAZEM: 8 etatów (8 osób)</u>	<u>Zespół Asysty Rodzinnej</u> 0,00 etatów – brak zastępstw na stanowisku: - asystent rodziny <u>Brak zastępstw</u>	<u>Dział Świadczeń Rodzinnych</u> 2,50 etatu (2 osoby) zastępstwo na stanowisku: -urzędniczym: 2,00 <u>RAZEM: 2,00 etaty (2 osoby)</u>
Stan etatowy wynikający z rozwiązanych umów o pracę	wakat: 2,00 - pracownik socjalny w DPŚ 2,00	wakat: 0 wszystkie etaty zagospodarowane	wakat: 0 wszystkie etaty zagospodarowane
Zapotrzebowanie zwiększenia limitu etatów na rok 2019	6,00 etatów na stanowisku – pracownik socjalny w DPŚ 1,00 etat na stanowisku urzędniczym w DA <u>RAZEM: 7 etatów</u>	2,00 etaty na stanowisku – asystent rodziny <u>RAZEM: 2 etaty</u>	2,00 etaty na stanowisku administracyjnym <u>RAZEM: 2 etaty</u>

Stan zatrudnienia i wykorzystania etatów w projektach dotowanych ze środków U.E. i MPPiS

Wyszczególnienie	„ALTERNATYWA” Dział - 852 Rozdział - 85295	Asystent rodziny – MPPiS - 2018 Dział – 852 Rozdział - 85504	„Klub Integracji Społecznej” – MPPiS - Dział – 852 Rozdział - 85295
Planowany stan etatów na 31.12.2018	6,00	2,00	2,00
Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2018	5,00	1,00	2,00
Zatrudnienie w ramach umów na czas zastępstwa	brak zastępstw	brak zastępstw	brak zastępstw
Stan etatowy wynikający z rozwiązanych umów o pracę	wakat: 1,00 etat	wakat: 1,00 etat	wakat: 0,00

Zestawienie zatrudnienia na stanowiskach pracy (stan na 31.12.2018 rok)

L.p.	Stanowiska	Liczba pracowników na danym stanowisku					
		OPS		DŚR		Łącznie OPS i DŚR	
		Osoby	Etaty	Osoby	Etaty	Osoby	Etaty
1	Dyrektor Ośrodka i jego zastępca	2	2,00	-	-	2	2,00
2	Radca prawny	1	1,00	-	-	1	1,00
3	Kierownicy i Zastępcy Kierowników Działów i Sekcji	21	21,00	4	4,00	25	25,00
4	Pracownicy socjalni	66	65,00	-	-	66	65,00
	w tym: pracownicy w punktach terenowych	62	61,00	-	-	62	61,00
5	Psycholog	ujęty w poz.4	0,50	-	-	-	0,50
6	Specjalista ds. pedagogicznych	1	0,50	-	-	1	0,50
7	Asystenci rodziny	10	10,00	-	-	10	10,00
8	Pracownicy administracyjni	43	41,50	27	27,00	70	68,50
9	Pomoc administracyjna	2	2,00	-	-	2	2,00
10	Pozostali pracownicy (konserwator, kierowca i rob. Gospodarczy)	3	3,00	2	1,50	5	4,50
	Razem:	149	146,50	33	32,50	182	179,00

W roku 2018 pracownicy Ośrodka nie ubiegali się o dofinansowanie kosztów kształcenia (studiów wyższych) przez pracodawcę.

Zestawienie dot. wykształcenia pracowników OPS Rybnik na dzień 31.12.2018 rok

L.p.	Stanowiska	Liczba pracowników na danym stanowisku	Wykształcenie			
			magisterskie lub wyższe niż mgr	wyższe zawodowe	średnie	zasadnicze zawodowe i niższe
1.	Dyrektor i jego zastępca	2	2	-	-	-
2.	Kierownicy i Zastępcy Kierowników Działów i Sekcji Punktów/Zespołów	25	23	1	1	-
3.	Pracownicy socjalni	66	49	7	10	-
4.	Pozostali pracownicy	89	57	12	17	3
	Razem	182	131	20	28	3

Ruch w zatrudnieniu na przestrzeni 2018 roku

Prezydent Miasta Rybnika wyraził zgodę na zwiększenie limitu etatów i wynagrodzeń w Ośrodku Pomocy Społecznej w Rybniku na 2018 rok o 8,00 etatów, w tym:

- w rozdziale 85219 – od 01.01.2018 przyznano 2,00 etaty na stanowisko pracownika socjalnego w DPŚ
- w rozdziale 85504 - od 01.01.2018 przyznano 2,00 etaty na stanowisko asystenta rodziny w Zespole Asysty Rodzinnej DPŚ
- w rozdziale 85501 - od 01.01.2018 przyznano 4,00 etaty na stanowiska urzędnicze w DŚR.

Plan etatów :		
Rozdział – 85219 – pomoc społeczna	Rozdział – 85504 – wsparcie rodziny	Rozdział – 85501i 85502 świadczenia rodzinne
na 31.12.2017 rok: 122,50	na 31.12.2017 rok: 6,00	na 31.12.2017 rok: 26,50
na 31.12.2018 rok: 124,50	na 31.12.2018 rok: 8,00	na 31.12.2018 rok: 30,50

- ✓ od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku – realizacja zadań projektu "Klub Integracji Społecznej – zadania realizowały 2 osoby na stanowisku asystenta rodziny w ramach 2,00 etatów;
- ✓ od 23 lipca do 31 grudnia 2018 roku – realizacja zadań **Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018** – w miesiącach od sierpnia do grudnia 2018r zadania programu realizowały 2 na stanowisku asystenta rodziny w ramach 2,00 etatów, zaś od października do grudnia 2018r zadanie realizowała 1 osoba (1,00) zatrudniona na stanowisku asystenta rodziny.

Szkolenia pracowników Ośrodka w 2018 roku

Lp.	Dział Ośrodka	Liczba przeszkolonych pracowników	Poniesione koszty	Liczba pracowników biorących udział w bezpłatnych szkoleniach, seminariach, konferencjach
1.	Administracyjny	1	469,00	-
2.	Księgowy	5	3.447,00	-
3.	Dyrekcja	2	-	2
4.	Usług	6	2.489,00	1
5.	Pomocy Środowiskowej	28	460,00	27
6.	Organizacyjny	4	1 254,00	1
7.	Dofinansowań ze Środków PFRON	3	-	3
8.	Pieczy Zastępczej	7	1.453,00	4
9.	Świadczeń Rodzinnych	8	4.332,00	1
10.	Zespół ds. Przemocy	6	-	8
11.	Projektów i Programów	2	-	2
12.	Zespół Asysty Rodzinnej	10	-	10
RAZEM		81	13.895,00	59

Całościowe zestawienie wszystkich zakresów tematycznych różnorodnych form doskonalenia zawodowego pracowników poszczególnych działów.

Dział	Temat	Rodzaj	Liczba pracowników	Poniesione koszty	Termin / miejsce
Administracyjny	Specjalista ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi	Kurs	1	469,00	16-17.10.2018 Katowice
Księgowy	Środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne w praktyce funkcjonowania samorządowych jednostek i samorządowych zakładów budżetowych	Szkolenie	1	330,00	12.03.2018 Katowice
	Ewidencja księgowa oraz sprawozdawczość dochodów, wydatków i rozliczeń podatku VAT po centralizacji z uwzględnieniem podzielonej płatności	Szkolenie	2	680,00	25.06.2018 Katowice
	Egzekucje w wynagrodzeń za pracę i zasiłków chorobowych po zmianach od 1 lipca 2018 oraz obowiązki wobec organów egzekucyjnych	Szkolenie	1	370,00	26.07.2018 Katowice
	Zasada ewidencjonowania majątku jednostki oraz prowadzenia inwentaryzacji w systemie Progman Majątek – warsztaty komputerowe	Szkolenie	1	360,00	22.10.2018 Katowice
	Praktyczne funkcjonalności w rozliczeniach płacowych w systemie Progman Płace – warsztaty komputerowe	Szkolenie	1	339,00	15.11.2018 Katowice

	Obowiązki płatnika w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych w 2018 r – rewolucyjne zmiany. Nowe zasady rozliczania PIT już za rok 2018 oraz planowane zmiany na rok 2019	Szkolenie	1	380,00	14.12.2018 Katowice
Dyrekcja	Informacje niejawne	Szkolenie	1	0,00	30.01.2018 Rybnik
	Rodzina w centrum uwagi	Konferencja	1	0,00	16.03.2018 Katowice
	Kongres Praw Rodzicielskich	Kongres	2	0,00	25-26.06.2018 Warszawa
	Program integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020	Konferencja	1	0,00	19.10.2018 Katowice
	Wsparcie integracji cudzoziemców w województwie śląskim	Konferencja	1	0,00	17.12.2018 Katowice
Usług	Dodatki mieszkaniowe i energetyczne w praktyce – stan prawny na styczeń 2018	Szkolenie	1	325,00	15.01.2018 Katowice
	Informacje niejawne	Szkolenie	1	0,00	30.01.2018 Rybnik
	Zasady umieszczania w DPS ze szczególnym uwzględnieniem odpłatności za pobyt	Szkolenie	2	894,00	19.02.2018 Rybnik
	Skierowanie do domu pomocy społecznej, ustalenie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej, dochodzenie zastępczo poniesionych opłat przez Gminę za dom pomocy społecznej – najnowsze regulacje prawne i orzeczenie	Szkolenie	2	500,00	24.04.2018 Katowice
	Pomoc Społeczna 2018	Szkolenie	1	230,00	02.10.2018 Czerwionka – Leszczyny
	Pomoc Społeczna 2018/2019	Szkolenie	1	290,00	12.11.2018 Katowice
	Posiłek w domu i w szkole – nowy rządowy program	Szkolenie	1	250,00	17.12.2018 Katowice
Pomocy Środowiskowej	Informacje niejawne	Szkolenie	2	0,00	30.01.2018 Rybnik
	Superwizja – jej rola i znaczenie w procesie doskonalenia kompetencji zawodowych	Szkolenie	3	0,00	22.02.2018 Katowice
	Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych – rola rodzin wspierających	Szkolenie	1	0,00	14-15.03.2018 Milówka
	Kooperacje 3D – korzyści, konieczność, kompetencje	Konferencja	1	0,00	21.06.2018 Katowice
	Generator Innowacji, Sieci Wsparcia, lesson Learned	Szkolenie	2	0,00	07-08.09.2018 Warszawa
	Ochrona dziecka przed krzywdzeniem	Konferencja	7	0,00	20.09.2018 Rybnik
	Pokonać bezdomność	Konferencja	2	0,00	20.09.2018 Zabrze

	Pomoc Społeczna 2018	Szkolenie	2	460,00	02.10.2018 Czerwonka
	Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	Szkolenie	18	0,00	18.10.2018 Rybnik
Piecza Zastępcza Organizacyjny	System PZ- Piecza Zastępcza	Szkolenie	1	225,00	13.02.2018 Rybnik
	Prawo pracy w praktyce w 2018 roku – najnowsze stanowiska i interpretacje przepisów z uwzględnieniem orzecznictwa sądowego	Szkolenie	2	700,00	09.05.2018 Rybnik
	Śniadanie z rozwiązaniami IT	Konferencja	1	0,00	15.06.2018 Rybnik
	Archiwizacja i zaradnie dokumentacją w kontekście przepisów o ochronie danych osobowych	Szkolenie	1	329,00	29.08.2018 Katowice
Dofinansowań ze Środków PFRON	Wdrożenie nowego modelu kształcenia specjalistów ds. zarządzania rehabilitacją – jako elementu systemu kompleksowej rehabilitacji w Polsce	Szkolenie	1	0,00	22-23.03.2018 Warszawa
	System obsługi Wsparcia finansowanego ze środków PFRON	Szkolenie	2	0,00	11-12.10.2018 Zabrze
Pieczy Zastępczej	Informacje niejawne	Szkolenie	1	0,00	30.01.2018 Rybnik
	System PZ- Piecza Zastępcza	Szkolenie	3	675,00	13.02.2018 Rybnik
	Dom i tradycje	Konferencja	2	0,00	17.04.2018 Racibórz
	Dobry start	Spotkanie informacyjne	1	0,00	11.06.2018 Katowice
	Dobry Start 300+, Świadczenie wychowawcze 500+	Szkolenie	2	778,00	22.06.2018 Opole
	Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu kadr wspierania rodziny i pieczy zastępczej	Szkolenie	1	0,00	10-12.09.2018 15-17.10.2018 Zawiercie
	Ochrona dziecka przed krzywdzeniem	Konferencja	2	0,00	20.09.2018 Rybnik
	Ochrony danych osobowych w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej	Szkolenie	1	0,00	18-19.2018 Zawiercie
	Zadania opiekuna usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej	Szkolenie	1	0,00	05-06.11.2018 Wisła
Świadczeń Rodzinnych	Świadczenie Wychowawcze 500+ Aktualne Problemy	Szkolenie	2	778,00	18.01.2018 Katowice
	Świadczenia rodzinne 2018 – aktualne problemy	Szkolenie	2	778,00	17.04.2018 Katowice
	Dobry Start	Spotkanie informacyjne	1	0,00	11.06.2018 Katowice
	UG05 Obsługa usług grupowych w obszarze SW (świadczenia wychowawcze)	Szkolenie	2	600,00	12.06.2018 Katowice
	Dobry Start 300+, świadczenie wychowawcze 500+	Szkolenie	2	778,00	22.06.2018 Opole

	Obsługa świadczenia dobry start	Szkolenie	2	600,00	03.07.2018 Katowice
	Świadczenia rodzinne – aktualne problemy	Szkolenie	2	778,00	22.10.2018 Katowice
Zespół Asysty Rodzinnej	Warsztat pracy asystentów rodzin	Szkolenie	4	0,00	09-11.04; 09-11.05; 06-08.06; 04-06.07.2018 Zawiercie
	Profilaktyka HIV/AIDS	Warsztaty	2	0,00	11.07.2018 Katowice
	Ochrona dziecka przed krzywdzeniem	Konferencja	9	0,00	20.09.2018 Rybnik
	Terapia skoncentrowana na rozwiązaniach w pracy z rodziną wieloproblemową.	Szkolenie	1	0,00	01-03.10.2018 Zawiercie
	Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	Szkolenie	6	0,00	18.10.2018 Rybnik
	Ochrona danych osobowych w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej	Szkolenie	2	0,00	08-09.11.2018 Zawiercie
Zespół ds. Przemocy	Rozmowa ze sprawcą przemocy oraz osobą doświadczającą przemoc w rodzinie	Szkolenie	1	0,00	22.03.2018 Rybnik
	RODO w pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych	Szkolenie	1	0,00	27.08.2018 Rybnik
	Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – kurs podstawowy	Kurs	2	0,00	30.08-01.09 ; 25-26.10; 12-15.11.2018 Częstochowa
	Młodzi Gniewni – zagrożenia rozwojowe współczesnej młodzieży	Konferencja	3	0,00	05.11.2018 Rybnik
	Zarządzanie zespołem interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Szkolenie	1	0,00	07-08.11 14-15.11.2018 Katowice
Programów i Projektów	Kooperacje 3D – korzyści, konieczność, Kompetencje	Szkolenie	1	0,00	21.06.2018 Katowice
	Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	Szkolenie	1	0,00	18.10.2018 Rybnik

Poniższa tabela przedstawia szkolenia dofinansowanego w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego realizowanego przez Urząd Pracy w Rybniku.

Lp.	Rodzaj/Temat	Uczestnicy	Dział	Termin /miejsce	Wartość szkolenia	Kwota dofinansowania	Kwota poniesiona przez OPS
1.	Sprawozdawczość budżetowa od podstaw dla początkujących w tym całkowicie nowe rozporządzenie w sprawie sprawozdawczości budżetowej – praktyczne warsztaty	2	Księgowy	18.04.2018	980,00	784,00	196,00
2.	Rachunkowość dla kandydatów na głównych księgowych – kurs weekendowy	2	Księgowy	28.04-07.07.2018	3960,00 zł	3168,00	792,00

Szkolenia obowiązkowe wynikające z ustawowych obowiązków pracodawcy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej. Całościowy koszt szkoleń wynosił **1 110,00 zł**

Lp.	Rodzaj szkolenia	Data szkolenia	Ilość	Koszty szkoleń
1.	Szkolenie okresowe dla pracowników na stanowiskach pracowniczych urzędniczych	26.11.2018	12	-
		27.11.2018	13	
		28.11.2018	11	
2.	Szkolenie okresowe dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami.	20.11.2018	2	1110,00 zł
		01.10.2018	5	
		19.02.2018	4	
RAZEM			47	1110,00 zł

Zestawienie bezpłatnych szkoleń organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego – Dział Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Uzależnień i Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

Temat szkolenia	Rodzaj	Liczba pracowników	Dział	Termin/miejsce
Wsparcie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych - rola rodzin wspierających	Szkolenie	1	Pomocy środowiskowej	14-15.03.2018 Milówka
Warsztat pracy asystentów rodzin	Szkolenie	4	Zespół Asysty Rodzinnej	09-11.04.2018 09-11.05.2018 06-08.06.2018 04-06.07.2018 Zawiercie
Kooperacje 3D - korzyści, konieczność, kompetencje	Szkolenie	3	Programów i Projektów Pomocy Środowiskowej	21.06.2018 Katowice
Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu kadr wspierania rodziny i pieczy zastępczej	Szkolenie	1	Pieczy Zastępczej	10-12.09.2018 15-17.10.2018 Zawiercie
Współpraca interdyscyplinarna na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	Szkolenie	25	Pomocy Środowiskowej Zespół Asysty Rodzinnej Programów i Projektów	18.10.2018 Rybnik
Ochrona danych osobowych w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej.	Szkolenie	1	Pieczy Zastępczej	18-19.10.2018 Zawiercie
		2	Zespół Asysty Rodzinnej	08-09.11.2018 Zawiercie
Zadania opiekuna usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej	Szkolenie	1	Pieczy Zastępczej	05-06.11.2018 Wisa
Zarządzanie zespołem interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Szkolenie	1	Zespół ds. przemocy	07-08.11.2018 14-15.11.2018 Katowice

VII. Egzekucje administracyjne należności Miasta Rybnika za rok 2018

W 2018 roku łącznie wystawionych było **97 tytułów wykonawczych** na ogólną kwotę : **78.990,29 zł** /podział wg ilości oraz wysokości kwot wystawionych tytułów wykonawczych w poszczególnych jednostkach/działach ukazuje poniższa tabela :

Lp.	Jednostka/ Dział wystawiający tytuł wykonawczy	Ilość tytułów wykonawczych	Kwota w zł
1.	Dział Świadczeń Rodzinnych		
	Świadczenia rodzinne	36	20.953,10
	Fundusz Alimentacyjny	17	9.622,52
	Świadczenie wychowawcze	36	40.748,66
	grzywna i upomnienie	3	258,80
2.	Dział Usług		
	Dodatki mieszkaniowe	2	3.692,22
	Świadczenia z pomocy społecznej	3	3.714,99
	RAZEM	97	78.990,29

W 2018 roku nie wystawiono żadnych upomnień.

VIII. PROJEKTY REALIZOWANE W 2018 ROKU:

1. Projekt „Alternatywa II” w ramach RPO WSL 2014-2020

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ			INDYWIDUALNY PROGRAM WYCHODZENIA Z BEZDOMNOŚCI			PROGRAM JESTEŚMY RAZEM				INDYWIDUALNY PROGRAM USAMODZIELNIANIA			REINTEGRACJA ZAWODOWA UCZESTNIKÓW (dodatkowe wsparcie dla wszystkich uczestników projektu Partner CRIS)		
liczba osób	Koszt zadania	koszt na uczestnika	ilość osób	Koszt zadania	koszt uczestnika	ilość osób	Budżet OPS	Budżet Partnera Stowarzyszenie „Razem”	koszt uczestnika	ilość osób	Koszt zadania	koszt uczestnika	ilość osób	Koszt zadania	Koszt uczestnika
18	71 091,16zł	3 949,50zł	12 kobiet 5 dzieci	125.803,05zł	10.483,58zł	19	51 941,91zł	39 115,05zł	4 792,47zł	8	8 282,96zł	1 035,37zł	57	89 500,49zł	1 570,17zł
							91 056,96zł								

UCZESTNICY PROJEKTU												WYDATKOWANE ŚRODKI					
uczestnicy projektu			uczestnicy, którzy rozpoczęli udział w projekcie			uczestnicy, którzy zakończyli udział w projekcie			uczestnicy, którzy przegrali udział			Partner Stowarzyszenie „Razem”	CRIS	OPS			
K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	53 317,52 zł	102 925,57 zł	EFS	własne		
																239 114,37 zł	61 942,78 zł
48	9	57	48	9	57	15	0	15	6	0	6			301 057,15 zł			

Podział wsparcia na dzielnice:

Lp.	Dzielnica	Liczba osób	Kwota w zł
1.	Boguszowice Osiedle	3	14 377,41zł
2.	Boguszowice Stare	1	4 792,47 zł
3.	Niedobczyce	15	110 616,50 zł
4.	Chwałowice	1	4 792,47 zł
5.	Ochojec	1	4 792,47 zł
6.	Śródmieście	1	4 792,47 zł
7.	Nowiny	4	11 655,68 zł
8.	Centrum	8	15 797,16 zł
9.	Paruszowiec- Piaski	13	62 614,38 zł
10.	Smolna	1	4 792,47 zł
11.	Kamień	2	9 584,94 zł
12.	Popielów	1	4 792,47 zł
13.	Północ	5	52 417,90 zł
14.	Golejów	1	4 792,4zł

2. Dzienny Dom Senior +, przy ul. Konarskiego 49 w Rybniku w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020. Prowadzenie Domu przekazano **Fundacji „Byle do Wiosny”**, którą wyłoniono w drodze ogłoszonego konkursu na realizację zadania publicznego (zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.)

Liczba osób w 2018r.			Budżet 2018			
kobiety	mężczyźni	ogółem	Dotacja - Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach	Wkład własny Miasta Rybnika	Całość zadania	Zwrot opłat od adresatów zadania
24	6	30	108 000,00 zł.	166 083,31 zł	274 083,31 zł	21 483,73 zł

Uczestnicy z podziałem na dzielnice:

Lp.	Dzielnica	Liczba osób
1.	Gotartowice	2
2.	Boguszowice Stare	1
3.	Niedobczyce	2
4.	Chwałowice	1
5.	Niewiadom	6
6.	Śródmieście	1
7.	Maroko - Nowiny	5
8	Centrum	3
9	Smolna	4
10	Ligota	1
11	Popielów	2
12.	Pólnoc	1
13.	Czerwionka - Leszczyny	1

3. „Pakiet Opieki Wytchnieniowej” w ramach projektu „Generator Innowacji. Sieci Wsparcia” z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Uczestnicy projektu				Budżet Projektu
kobiety	mężczyźni	ogółem	Koszt na jednego uczestnika	28 403,70 zł
10	0	10	2 840,37 zł.	

Podział wsparcia na dzielnice:

Lp.	Dzielnica	Liczba osób	Kwota w zł
1.	Boguszowice Osiedle	1	2 840,37zł
2.	Maroko - Nowiny	4	11 361,48 zł
3.	Golejów	1	2 840,37zł
4	Paruszowiec	1	2 840,37zł
5.	Smolna	1	2 840,37zł
6	Chwałęcice	1	2 840,37zł
7	Zebrzydowice	1	2 840,37zł

4. Klub „Senior+” przy ul. Orzeszkowej 17 w Rybniku – projekt realizowany w ramach Wieloletniego Programu

„Senior+” na lata 2015-2020. Prowadzeniu Klubu przekazano „Superfundacji” w wyniku ogłoszonego konkursu na realizację zadania publicznego zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W roku 2018 Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach otrzymał dotację na utworzenie i wyposażenie Klubu. Natomiast środki na prowadzenie Klubu zostały przekazane z Urzędu Miasta Rybnika w miesiącu grudniu 2018r. Na kolejny rok działalności Klubu „Senior+” Ośrodek złożył ofertę o dotację do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

Zadanie	Kwota dotacji	Wkład własny	Liczba miejsc
Utworzenie klubu	48 000,00zł	12 000,00zł	20
Wyposażenie	24 000,00zł	6 000,00zł	
Działalność Klubu od miesiąca grudnia 2018r	-	8 400,00zł	
Ogólny budżet zadania	72 000,00zł	26 400,00zł	
	96 400,00 zł.		

5. Kooperacje 3D z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020- Projekt Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego - Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku jest uczestnikiem projektu.

Projekt Kooperacje 3D – model wielosektorowej współpracy na rzecz wsparcia osób i rodzin, realizowany jest w ramach osi priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działania 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. **Do projektu zgłoszono dwóch pracowników socjalnych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Rybniku.**

Celem projektu jest zwiększenie kooperacji oraz poprawa współpracy pomiędzy instytucjami pomocy i integracji społecznej a podmiotami innych polityk sektorowych, w tym: pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, sądownictwa i policji. Model kooperacji będzie uwzględniał całościowe, międzysektorowe wsparcie na poziomie gminy i powiatu, mające na celu włączenie społeczne osób i rodzin wykluczonych lub zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Kooperacja będzie realizowana na kilku szczeblach współpracy:

1. *Poziom instytucji* – współpraca ośrodków pomocy społecznej z innymi instytucjami. Model będzie opisywał zasady oraz sposób zawiązywania na szczeblu lokalnym sformalizowanych partnerstw podmiotów pomocy społecznej i integracji społecznej z podmiotami innych polityk sektorowych, m.in. pomocy społecznej, edukacji, zdrowia, sądownictwa, policji.
2. *Poziom pracownika* – współpraca pracowników socjalnych z pracownikami innych instytucji świadczących usługi na rzecz klientów pomocy społecznej. Model w tej części będzie proponował rozwiązanie pozwalające zintegrować działania na rzecz osób, rodzin i grup społecznych oraz wypracować mechanizmy współpracy pracowników socjalnych z pracownikami innych instytucji świadczących usługi na rzecz klientów pomocy społecznej.
3. *Poziom klienta* – współpraca pracowników socjalnych z klientem, która pozwoli na dopasowanie wsparcia do faktycznych potrzeb. W tej części model będzie obejmował m.in.: opis tworzenia zindywidualizowanej diagnozy potrzeb osób, rodzin oraz grup społecznych uwzględniający całościowe, międzysektorowe wsparcie prowadzące do zawarcia kontraktu socjalnego, wskazującego oddziaływania i możliwości wielu sektorów w środowisku lokalnym.

Okres realizacji projektu od kwietnia 2018 roku do marca 2021 roku w następujących fazach:

- *Faza I* (12 miesięcy) – opracowanie modelu kooperacji,
- *Faza II* (18 miesięcy) – przeprowadzenie testów modelu kooperacji na terenie 20 powiatów i 30 gmin makroregionu,
- *Faza III* (3 miesiące) – podsumowanie testów modelu kooperacji,
- *Faza IV* (3 miesiące) – działania edukacyjne w stosowaniu rezultatów na terenie kraju.

6. „System wsparcia rybnickich seniorów” w ramach RPO WSL 2014-2020.

Projekt „System wsparcia rybnickich seniorów” współfinansowany w ramach Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne Działania 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne dla poddziałania: 9.2.5. Rozwój usług społecznych w ramach RPO WSL 2014-2020. Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego.

wnioskodawcą oraz Liderem projektu jest Fundacja „Byle do Wiosny”, Projekt realizowany w partnerstwie w imieniu Miasta Rybnik przez Ośrodek Pomocy Społecznej, którego wnioskodawcą oraz Liderem jest Fundacja „Byle do Wiosny” .

Okres realizacji: 02 lipiec 2018 – 31 grudzień 2020.

W roku 2018 w ramach obsługi projektu wydatkowano środki na ogólną kwotę **44 696,21 zł.** w tym:

1. Promocja projektu tj. wykonanie logo projektu oraz zakup plakatów niezbędnych do promocji i oznakowania – **856,40 zł.**
2. Wykonanie dokumentacji związanej z planowanym remontem oraz wyposażeniem Klubu Seniora – **19 783,08 zł.**
3. Zakup materiałów biurowych – **668,89 zł.**
4. Zatrudnienie personelu projektu – wynagrodzenie i dodatki specjalne – **23 387,84 zł.**

Ponadto podjęto działania związane z:

- ✓ ustaleniem nowego lokalu przeznaczonego na Klub Seniora oraz jego remontu i odpłatności za użytkowanie,
- ✓ wyłonieniem wykonawcy usług opiekuńczych w tym specjalistycznych oraz sąsiedzkich w drodze konkursu (zgodnie z ustawą z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie),
- ✓ rozpoczęciem rekrutacji dla uczestników projektu.

7. Projekt Klub Integracji Społecznej – „SR”-2 w ramach RPO WSL 2014-2020 – Projekt realizowany w Partnerstwie ze Stowarzyszeniem „17-stka”.

Uczestnicy projektu w 2018r			Koszt uczestnika	Budżet Lidera – 17 - tka	Budżet Partnera - OPS
K	M	ogółem	9 096,64zł	332 838,01zł	76 511,08zł
29	16	45			
				409 349,09zł	

UCZESTNICY PROJEKTU												WYDATKOWANE ŚRODKI				
uczestnicy projektu			uczestnicy, którzy rozpoczęli udział w projekcie			uczestnicy, którzy zakończyli udział w projekcie			uczestnicy, którzy przerwali udział			Lider „17-stka”			Partner OPS	
K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	K	M	OGÓŁEM	EFS	BP	wkład prywatny	EFS	Bp
29	16	45	15	6	21	29	16	45	-	-	-	297 802,47zł	35 035,54zł	-	68 454,46zł	8 056,62zł
												332 838,01zł			76 511,01zł	

Podział wsparcia na dzielnice:

Lp.	Dzielnica	Liczba osób	Kwota w zł
1.	Boguszowice Osiedle	30	272 899,20zł
2.	Boguszowice Stare	1	9 096,64zł
3.	Maroko - Nowiny	2	18 193,28 zł
4.	Meksyk	2	18 193,28 zł
5.	Niedobczyce	2	18 193,28 zł
6.	Niewiadom	1	9 096,64zł
7.	Paruszowiec- Piaski	2	18 193,28 zł
8.	Rybnicka Kuźnia	1	9 096,64zł
9.	Zebrzydowice	4	36 386,56zł

8. Program Asystent Rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2018

Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku dzięki dotacji przyznanej w ramach „Programu Asystent Rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018” tj. **275 455,59 zł**, z podziałem na środki w kwocie **110 995,00zł** z rezerwy celowej budżetu państwa, **43 652,00zł** ze środków finansowych Funduszu Pracy oraz **120 808,59zł** ze środków własnych gminy – zatrudnił **8** asystentów rodziny w ciągu 2018r.

Na przestrzeni roku asystenci rodziny, pracowali w ramach zadaniowego czasu pracy, wykonując swoje obowiązki z zachowaniem ośmiogodzinnej ciągłości pracy w przedziale czasowym od g. 7.00 do g. 20.00., a ich czas pracy każdorazowo dostosowany jest do indywidualnych potrzeb rodziny, uwzględniając jej sytuację życiową i przeżywane trudności.

Należy pamiętać, że wsparcie asystenta jest procesem długofalowym, nierzadko realizowanym przez kilkanaście lub nawet kilkadziesiąt miesięcy. Wszyscy zatrudnieni asystenci posiadali wykształcenie wyższe i pracowali z rodzinami na terenie całego miasta.

Każdy z zatrudnionych asystentów współpracował jednocześnie z 12 - 15 rodzinami, a także monitorował sytuację rodzin, z którymi współpraca została zakończona

W 2018 roku wsparciem asystentów rodziny objętych było **175 rodzin**, w których wychowywało się **337 dzieci**, (a w tym : z **34 rodzin 74 dzieci umieszczono w pieczy zastępczej**, spośród, których **10 – ro dzieci wróciło do rodzin biologicznych**).

Z ogólnej liczby **54** rodziny zostały zobowiązane do współpracy przez Sąd. W minionym roku ze względu na osiągnięcie celów zakończono współpracę z **36 rodzinami**, a w przypadku **23 rodzin** zaprzestano współpracę m.in. z powodu zmiany miejsca zamieszkania rodzin, braku zaangażowania lub/i innych przyczyn.

Rodziny z dziećmi i ich sytuacja - objęte wsparciem asystenta rodziny

Lp.	Sytuacja rodzin z dziećmi	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba dzieci	Liczba dzieci pod opieką	Liczba dzieci w pieczy
1.	Nadzór kuratorski ds. rodzin i nieletnich	94	459	252	206	46
2.	Nadzór kuratorski ds. karnych	16	60	35	29	6
3.	Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	21	90	56	7	49
	w tym					
	spokrewnionych	9	39	26	7	25
	innych	15	64	39	1	31
4.	Dzieci umieszczone w placówkach całodobowych	8	34	25	13	11
	w tym					
	na terenie Miasta Rybnika	3	18	13	9	4
	poza miastem	5	16	10	4	5
5.	Rodziny zastępcze spokrewnione	-	-	-	-	-
6.	Dzieci w świetlicach środowiskowych	15	73	48	44	4
	w tym z rodzin zastępczych	-	-	-	-	-
7.	Dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	4	17	11	11	-

Wsparciem asystentów były objęte rodziny, w których występowały trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Przyczynami występujących trudności były m.in.:

- nadzór kuratorski ds. rodzinnych i nieletnich – **94** rodziny a **6** do spraw karnych,
- brak zatrudnienia i stałego źródła dochodu – **49** rodzin (w których łącznie wychowuje się **85** dzieci, a **22** przebywa w pieczy zastępczej),
- nadużywanie alkoholu oraz inne uzależnienia – **32** rodziny (w których łącznie wychowuje się **51** dzieci, a **23** przebywa w pieczy zastępczej),
- niepełnosprawność - **19** rodzin (w których jest łącznie wychowuje się **35** dzieci, żadne z dzieci nie pozostaje w pieczy),
- przemoc w rodzinie - **17** rodzin (w których jest łącznie wychowuje się 46 dzieci)

W trakcie współpracy asystentów z rodzinami w 2018 r. wobec **19 rodzin Sąd** wydał postanowienie o zabezpieczeniu dzieci, w wyniku czego **46 dzieci zostało umieszczonych w pieczy zastępczej**. Dzięki realizowanemu wsparciu **6 –ro dzieci wróciło pod opiekę rodziny biologicznej**.

Na rzecz poprawy sytuacji w rodzinach asystenci :

- przekazali pisemne zgłoszenia do Zespołu ds. Przemocy **ws. 13 rodzin**, celem sprawdzenia sytuacji, ponadto asystenci rodziny uczestniczyli w **23 spotkaniach Zespołu Interdyscyplinarnego**;
- uczestniczyli w **19 spotkaniach** dot. okresowej ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- uczestniczyli w 24 rozprawach sądowych.
- sporządzono na wniosek Sądu 107 informacji dot. sytuacji rodzin oraz sporządzano 25 pisemnych wniosków o wgląd w sytuację rodzin;
- współpracowali z pracownikami świetlic środowiskowych i placówek wsparcia dziennego (z których wsparcia korzystają dzieci z 15 rodzin),
- pisemne zgłoszenia do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych **ws. 5** rodzin,
- zgłoszenia do Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii **ws. 19** osób,
- skierowano do udziału w grupach wsparcia – 50 osób.
- udział w 8 spotkaniach mediacyjnych w Zakładzie Gospodarki Komunalnej.

Zadanie, jakie realizowali asystenci rodziny w 2018r., wynikające z ustawy z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „**Za życiem**”, skupiało się na koordynowaniu w zakresie kompleksowego wsparcia rodzin z dziećmi, u których zdiagnozowano ciężkie, nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Tym rodzajem wsparcia i pomocy w minionym roku objęto **35** rodzin, dla których każdorazowo opracowywano indywidualny katalog wsparcia. W pracy z tymi rodzinami asystenci częściej pomagali poprzez towarzyszenie podczas wizyt w szpitalach i przychodniach, umawianie specjalistycznych konsultacji lekarskich, organizowanie dostępu do sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego – zgodnie z możliwościami, jakie w tym zakresie przewiduje ustawa.

We współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Rybniku – Ośrodek zatrudnił osoby bezrobotne w ramach prac społecznie użytecznych, które pracowały na rzecz 5 rodzin w wymiarze 10 godz. tygodniowo. Ponadto **3** rodziny korzystały z opieki wychnieniowej, a **12** – ze specjalistycznego sprzętu medycznego.

Asystenci udzielali rodzinom pomocy w zakresie uzyskania informacji jakie są możliwości skorzystania z :

- pomocy fundacji - **19** rodzin;
- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych (bez wsparcia PFRON - skorzystało **8** rodzin;
- rehabilitacji ruchowej – **13** rodzin;
- wczesnego wspomaganie – **16** rodzin.

We współpracy z Działem Świadczeń Rodzinnych asystenci kontaktowali się z każdą z **17** rodzin, która w minionym roku skorzystała z jednorazowego świadczenia pieniężnego „Za życiem”. Podczas spotkań przekazano informacje i dane kontaktowe pomocne w uzyskaniu wsparcia zgodnie z kompetencjami ZAR w tym zakresie.

Ponadto asystenci, poza ustawowymi zadaniami celem zwiększenia efektywności pracy z rodzinami :

- motywowali członków rodzin do udziału w terapiach i warsztatach,
- zachęcali rodziców do korzystania ze wsparcia świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych,
- umawiali i towarzyszyli rodzinom podczas wyjazdowych konsultacji lekarskich oraz pozostawali w stałym kontakcie z placówkami służby zdrowia,
- angażowali się w działania na rzecz poprawy warunków mieszkaniowych rodzin w ramach współpracy z ZGM,
- pozyskiwali sponsorów, organizowali pomoc żywnościową i rzeczową dla rodzin,
- towarzyszyli rodzinom podczas bezpłatnych porad prawnych,
- współpracowali z pracodawcami, udzielali pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

Potrzeby rodzin z dziećmi wynikające z trudności opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych umieszczeniem dziecka poza rodziną na rok 2019r.

Lp.	Potrzeby	Liczba rodzin	L. osób w rodzinach	L. dzieci pozostających w pieczy	Liczba dzieci pod opieką
1.	Poradnictwo specjalistyczne	79	262	14	152
2.	Wsparcie asystenta rodziny	72	301	29	196
3.	Wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej	4	15	1	5
4.	Terapia i Mediacje	43	185	14	97
5.	Usługi :	16	44	2	33
	w tym				
	opiekuńcze	12	51	2	27
	specjalistyczne	11	44	2	23
6.	Placówki wsparcia dziennego	26	126	5	81
7.	Grupy wsparcia	52	213	12	120

Potrzeby rodzin biologicznych starających się o odzyskanie pełnej opieki nad dziećmi pozostającymi w pieczy zastępczej na rok 2019r.

Lp.	Potrzeby	Liczba rodzin	L. osób w rodzinach	L. dzieci pozostających w pieczy	Liczba dzieci pod opieką
1.	Poradnictwo specjalistyczne	11	54	26	8
2.	Wsparcie asystenta rodziny	18	82	37	15
3.	Wsparcie asystenta osoby niepełnosprawnej	1	2	1	-
4.	Terapia i Mediacje	20	91	42	15
5.	Grupy wsparcia	13	60	30	8

9. Program „Aktywny Samorząd”

W roku 2018 realizowany był w dalszym ciągu pilotażowy program „Aktywny Samorząd”. Zasady programu i kierunki działań opracowane zostały w Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - określiły one obszary wsparcia, w ramach których osoby niepełnosprawne mogły wnioskować o dofinansowanie następujących zadań:

Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów	Kwota wypłacona w zł
pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kat. B	3	2	3 200,00
pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	9	9	44 272,00
pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania	9	5	10 000,00
dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	1	0	0
pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	4	4	6 445,00
pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy na III poziomie jakości	2	1	0
pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny(co najmniej na III poziomie jakości	0	0	0
dofinansowanie opłaty za pobyt dziecka osoby niepełnosprawnej w żłobku, przedszkolu itp.	4	4	6 045,00
pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	54	51	104 975,00
Razem (dofinansowania wypłacone do 31.12.2018r.)	86	76	174 937,00

Kwota przeznaczona na realizację w/w zadań wyniosła **297 973,00zł.**

Zawarte umowy w ramach Modułu I obszar :

A1 - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu,

B1 - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania,

B2 - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania oraz C3 - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy na III poziomie jakości a także

Modułu II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, będą wypłacane do kwietnia 2019r.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej
Jerzy Kajzerek

.....

Akceptuję:

Zastępca Prezydenta Piotr Masłowski